

ПЕТИ ЕЛЕМЕНТ

ШКОЛСКИ ЛИСТ УЧЕНИКА ПЕТЕ БЕОГРАДСКЕ ГИМНАЗИЈЕ

ФЕБРУАР 2019
4. БРОЈ

САДРЖАЈ

1. Школски живот.....	4-14
2. Улицама Београда.....	15-24
3. Стремљења.....	25-30
4. Интервју.....	31-37
5. Музика.....	38-39
6. Спорт.....	40-49
7. Култура.....	50-62
8. Анкета.....	63-69
9. Репортажа.....	70-76
10. Колумна.....	77-78
11. Креативно ћоше.....	79-88

РЕДАКЦИЈА- Душан Тавић, Љевнајић Јована, Максим Њего, Маја Ковачевић, Марија Лазић, Јана Стојановић, Емилија Младеновић , Мила Тодоровић, Ема Пришинг, Игњатовић Анастасија, Ања Анђела Пантић, Милица Митић, Кристина Костадиновић , Нађа Дулић, Моника Илић, Јована Гојковић, Софија Аџић, Ђорђе Јевтовић, Ива Максимовић, Катарина Ђинђић, Емилија Стевановић, Софија Дацић, Тара Ђукић.

МЕНТОР ПРОФЕСОР- Наташа Миџић **И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК**

ТЕХНИЧКА ПОДРШКА- Кристина Костадиновић

РЕЧ УРЕДНИШТВА:

„ Толико је тога што можемо да дамо животу. Али, кораци су нам још несигурни. Трапави. Као прво саплитање мачета, тек рођеног. Још увек не видимо, али слутимо. Да је стаза блатњава и квргава. Пуна замки. Ветар нам струји кроз нежно крзно и уноси језу. Рика авиона и лавез паса узнемирава. Тутњи прва животна олуја са којом се суочавамо. Капци се полако подижу. Јарка светлост не саблажњава већ мами. Желимо овај живот. Радосни.“

ТВ - ДУЕЛ

(разрешавање питања које занима многе књижевнике већ читаво столеће)

Поједини ученици треће године, инспирисани књижевним правцем модерном, у договору са професорком српског језика и књижевности Наташом Мицић, остварили су један креативан облик индивидуализованог плана за даровите ученике направивши мали, импровизовани ТВ - дуел у коме се у главним улогама појављују српски књижевни критичар *Богдан Поповић* и чувени књижевник *Владислав Петковић Дис*.

Ученица која је имала улогу водитеља, на питање да ли јој се свиђају овакви часови одговорила је : „Да, свиђају ми се јер су веома креативни. На маштовит и занимљив начин учимо кроз забаву. “

Да бисмо се мало боље информисали о каквом дуелу је реч, питали смо још једног ученика, који је својом глумом допринео овом пројекту, да нам каже нешто о узроку сукоба.

„Иако је Дис писац модерне, као и поменути Дучић и Ракић, Богдану Поповићу није се свидео његов начин писања јер није испуњавао одређене критеријуме, када је у питању новија српска лирика. О

чему је тачно реч, то смо ми овим пројектом покушали да схватимо и анализирамо.

Идеја ТВ - Дуела је да један од ученика буде водитељ, који ће на прави начин усмерити дебату на тему „Зашто Богдан Поповић у своју „Антологију новије српске лирике“ није уврстио и Диса?“. Да би дебата била интересантнија ученици су у овај „драмски

комрад“ увели још три лика - Јована Дучића, Милана Ракића и Шарла Бодлера, као специјалног госта.

Занимало нас је да ли је било тешко ући у одређену улогу писца и како су се ученици припремали за исту.

„Није било тешко јер смо на часу читајући и анализирајући њихова дела могли да осетимо њихов лик и карактер, и било је довољно да се код куће још мало информишемо о њиховој биографији, њиховој делатности уопште и будемо потпуно спремни.“

Занимљиво је то да су у оквиру одељења направљене четири групе које су исту тему обрадиле на четири различита начина.

То само говори колико су ученици били креативни и пуни иновативних идеја, и колико су веома професионално приступили задатку дочаравајући, на различите начине, поред прошлости, и својеврсну индивидуалност могућих ТВ сусрета књижевника на различитим ТВ станицама, представљајући тако и шароликост медијске сцене Србије.

Питали смо се да ли су осетили потребу за такмичењем и да ли су подржавали једни друге.

„Нисмо имали времена за то, гледали смо да ми у оквиру своје групе урадимо најбоље што можемо и у потпуности одговоримо на задатак, такође, друге групе су биле одличне а једни друге смо подржавали заслуженим аплаузом који је свака група добила на крају свог извођења.“

Ленондан у Петој београдској гимназији

Као и седамнаест протеклих година, тако је и ове године, 8.децембра, одржана пригодна манифестација у нашој гимназији посвећена чувеном Џону Ленону . Ленондан је постао саставни део Пете и нешто по чему је препознатљива на културној сцени главног града.

Године 2018. Ленондан је обележен уз игру, глуму, песму и забаву у знак сећања на ову инзвредну личност. „Ленондан“ је начин да се барем једном годишње присетимо како нас је Џон Ленон задужио не само у музичком, већ и у цивилизацијском смислу.

Вече је почело беседом професора историје Марка Пиштала. Професор је посебан акценат ставио на Ленонову борбу за слободу мисли, против свих предрасуда и расних разлика. Сазнали смо да је Ленон покренуо правац бегизам који је и даље веома познат и поштован.

Касније у току своје беседе професор Пиштало је истакао и како је Иво Робић, некадашњи популарни певач, доста допринео успеху „Битлса“, неки би се усудили да кажу да без њега овај тако популарни бенд не би никада доживео славу тих размера.

Након професоровог инспиративног говора уследио је квиз знања о рок музици. Главни организатори овог квица били су професори Смречник, Пиштало и Дробњак. Учесници квица су били ученици Пете који су показали велику заинтересованост за рок и још једном приказали како рок и

даље живи.

У наставку програма сцену су заузели чланови драмске секције Пете који су извели четири музичке сцене из представе „Борина чорба“. Били су на нивоу свог задатка а то су потврдиле и бројне овације публике.

Пред пуном салом су наступала и два бенда „Кестени” и „Ораси”. Први су наступили „Кестени” и отпевали, заједно са публиком, две песме „Битлса”: „Baby, you can drive my car” и „ Don’t let me down”. Након њих су наступили „Ораси” у свом непотпуном саставу, али заједно са члановима „Кестена” и одушевљеном публиком отпевали за крај „Valerie” песму Ејми Вајнхаус, и песму „Help” непролазних „Битлса”.

Тиме је било завршено ово дивно вече које је спојило љубитеље лика и дела фронтмена Битлса и рок музике. Овај дан је достојно обележен како то и доликује великом човеку као што је био Џон Ленон , чија музика и идеје и даље живе са нама, и у нама.

Катарина Ђинђић 2/4

ТЕАТАР ПЕТ У ПОСЕТИ КОСОВУ

Напокон лепе теме о односу севера и југа наше земље. Наиме, Театар 5 је ове године са Зораном Ракићем на челу, у оквиру пројекта „Отворимо завесу“ гостовао у Грачаници.

Глумци Театра 5, од којих су неки и ученици наше школе, презадовољни су се вратили из вишедневне посете Косову. Из њихових прича можемо закључити да посета југу наше земље није донела ништа негативно. Напротив. Слободно су корачали градовима, угошћени су на најбољи могући начин и, јако битно, отпочели су сарадњу са тамошњим аматерским позориштем „Јањићије Поповић“.

Како наши ученици говоре, највећа жеља им је била да се, промовишући уметност, проведу са својим вршњацима, али и да виде у каквим условима они живе. Београдско аматерско позориште било је угошћено на три дана и две ноћи крајем септембра прошле године. Одсели су у мотелу Европа. Трошкове пута сами су прикупили играњем представа у Београду.

Занимљиво је да је сарадња ових аматерских позоришта организована искључиво од стране самих позоришта али је новчано подржана од стране канцеларије за КИМ. Театар 5 се у Грачаници представио са представом „Затворски блуз“, у Призрену са монодрамом „Сан смешног човека“, и за крај, у Грачаници су се опростили уз комедију „Буба у уху“. На свим представама, сале су биле пуне и

публика је имала веома позитивне коментаре.

Поред бескрајно забавног карактера, ова посета је за чланове Театра 5 била изузетно емотивна . Глумци су се уз подршку и одличну организованост домаћина за кратко време упознали и са причама о најбитнијим и најзначајнијим српским манастирима као

што су манастир Грачаница и Високи Дечани, али и отишли у обилазак града Призрена и Пећке патријаршије.

Као завршетак прошлогодишње сарадње позориште „Јањићије Поповић“ је у децембру узвратило посету Београду. Одигране су две представе. Представа „Кући“ и „Насмејани снови“ одигране су на сцени УК Вук Стефановић Караџић, а представа „Кући“ могла је бити погледана и у Камерној сцени Пете београдске гимназије. **И београдска публика била је презадовољна и жељно ишчекује даљи развој ове значајне културне сарадње,** како наглашава Зоран Ракић. Док су били у Београду глумци позоришта били су угошћени једнако добро као и Театар 5. Уз пуно забаве Београд им је пружио и посете Народној скупштини, Музеју Николе Тесле и Храму Светог Саве.

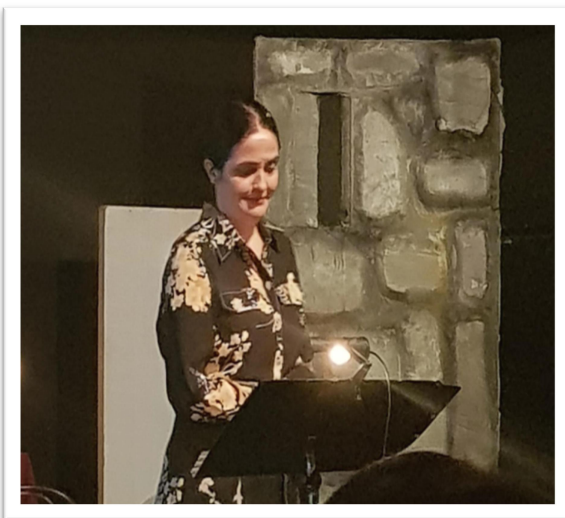
Марија Лазић 4/10

СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА 2019

Растко Јевтовић - редитељ

Александра Маравић, Ана Милуновић - кореографи и саветници редитеља

Од почетка 20. века школска слава се у Петој београдској гимназији прославља достојно. Обред сечења славског колача и обраћање свештеника оближње Цркве Светог Марка, након чега иде традиционални распоред: обраћање директора школе, Светосавска беседа, уметнички програм(представа), коју извесни временски период спрема драмска секција Пете посвећеним вођством професора српског језика и књижевности, Растка Јевтовића. Светосавским приредбама истиче се чување традиције, као и традиционално обележавање школске славе.

Обраћање директорке- Борка Поповић

Директорка је ове године имала част да одржи своје прво обраћање. Наградивши успехе ученика Пете које су постизали на такмичењима, као и њихове професоре менторе, истакла је како ће Пета настивити са низом победа, и да је њена велика жеља да Пета врати своје „славне дане“.

Такође, похвалила је одељење 3-2, са одељенским старешином Аницом Салом, као најбоље прошлогодишње одељење,

са средњом оценом 4,5.

Навела је како се радови на фасади ускоро завршавају, као и да ће Пета наставити са бројним изменама како у ентеријеру тако и у усавршавању наставног процеса .

Светосавска беседа- Марко Пиштало

Професор историје, Марко Пиштало упознао нас је са неким занимљивостима везаним за прослављање овог величанственог празника и у пар реченица истакао нам је важност овог празника у просветном контексту. Његов сан и нада је да ће се ова традиција наставити и да ће се развијати напоре са усавршавањем просвете.

Извођење позоришне представе „Љубав и завет“.

Ученици Пете су великим трудом, напором и залагењем овековечили овај празник на најбољи начин. Својом глумом, игром, песмом и харизмом успели су да гледаоце оставе без даха.

“Атмосфера је прелепа, волим што сам члан овог пројекта, то ме чини срећним. Пројекат смо спремали неколико месеци, али вредело је. Када радите у окружењу насмејаних лица, време брзо пролази”, рекао је ученик 3-6 Алекса Недељковић.

“У Петој сам од прошле године и јако ми је драго због тога. Драмска секција је за мене потпуно просветљење и чини ме срећном. Некада остајемо и пар сати да увежбамо неку сцену и није нам тешко. Мислим да свако ко није члан ове секције би требало да нам се придружи”, изјавила је Олга Ђорђевић, ученица 3-6.

Доста професора истакло је да им је ово омиљени дан у години и да му се радују сваке године изнова и изнова. Понос код њих додатно пробуде и они пожртвовани наставници и ученици који сваке године посвећено истрајавају у достојном обележавању овог дана.

Јована Гојковић 3-8

Француско вече

У петак, 23. новембра 2018. године, ученици Пете београдске гимназије су организовали Француско вече у читаоници школе. Ученици су имали задатак да припреме француске специјалитете, музику и да амбијент буде потпун, уз одговарајућа француска вина. Сврха овог догађаја била је приближавање француске културе ученицима и професорима, као и занимљив начин учења ван зидова учионице. Научили смо да исхрана код Француза није само конзумирање хране већ потпуно уживање у укусу, као и време за дружење и релаксацију. Ручак се састоји од три дела, а често и од четири: предјело, главно јело, сиреви и десерт. Вино је обавезно и сматра се прехранбеним производом. При том се строго узима у обзир да одређена вина иду уз одређену храну. На нашој трпези биле су познате врсте француских сирева, попут брија, рокфора или плавог сира. Од сланих јела били су изнесени разни кишевци, међу којима је онај од печурака добио посебне похвале. Један од ученика је донео и чорбу од лука, типичну за француску кухињу. Слаткиша је, ипак, било много више. Макаронси, мус од чоколаде и тартови од лимуна и јабука били су нарочито популарни, али се такође могло наћи и крем брулеа, баскијског колача, колачића са лимуном, као и пањ торте, колача који французи спремају за Божић.

Уз сто са храном, био је и мали сто на коме су била изнесена вина, уз објашњење које вино се пије уз који специјалитет. Иако нисмо имали много меса и салата, научили смо да се боје вина, најчешће слажу уз боју меса, да уз салату иду вина са израженим киселинама, као и да за десерт вино треба да буде сладуњаво. За разлику од свакодневног формалног односа, током ове вечери, осећала се топла и пријатна атмосфера међу присутнима. Француско вече је изазвало веома позитивне утиске, а РТС је снимио кратку репортажу за свој „Јутарњи програм“. Због свег позитивног утиска, професори и ђаци се надају да ће оваквих догађаја бити све више.

Soirée française

Le vendredi 23 novembre 2018, les élèves du Lycée Cinq de Belgrade ont organisé une soirée française. A cette occasion, plus de 80 élèves ont présenté des plats qu'ils avaient préparés eux-mêmes, plusieurs élèves ont joué le rôle de sommeliers tandis que la professeure de musique a complété l'atmosphère avec son choix de musique française groove. L'objectif de cette soirée était de faire découvrir aux élèves ainsi qu'aux professeurs la culture française et aussi de sortir du cadre de la classe. Nous avons appris que l'alimentation chez les Français ne représente pas uniquement la consommation pure et simple de nourriture mais bien un moment de détente, de relaxation qui nous permet d'apprécier les différentes saveurs de chaque aliment. Le déjeuner est toujours composé de trois parties, voire de quatre parties, à savoir l'entrée, le plat principal, les fromages et le dessert. Le vin, qui est obligatoire, est considéré comme un produit alimentaire et il est strictement recommandé de respecter le choix du vin en fonction du repas choisi. Nous avons aussi goûté plusieurs sortes de fromages français tels que le brie, le roquefort, le fromage bleu. Nous avons goûté à différentes quiches, dont la plus appréciée était celle aux champignons. Un des élèves a même apporté une soupe à l'oignon, qui est une soupe traditionnelle française. Nous avons constaté qu'il y avait bien plus de desserts que de plats salés. Il y avait des macarons, de la mousse au chocolat, des tartes au citron, des tartes aux pommes mais aussi de la crème brûlée ainsi que des gâteaux basques, des biscuits au citron et la traditionnelle bûche de Noël pour ne citer que ceux-là. À côté de la grande table, il y avait une plus petite, sur laquelle étaient exposées différentes bouteilles de vin avec les explications et les recommandations sur la façon de servir le vin. Bien qu'il n'y avait pas beaucoup de viande, ni de salades, nous avons appris que le plus souvent la couleur du vin s'accordait avec la couleur de la viande, que les salades s'accordaient avec des vins acides et que les vins de dessert devaient avoir une arôme sucrée. Et enfin, contrairement aux relations quotidiennes formelles entre professeurs et élèves, on a pu sentir, au cours de cette soirée, une ambiance chaleureuse et conviviale. La « Soirée française », qui a suscité des impressions très positives, a été diffusée le lendemain dans le cadre du « Programme du matin » de la RTS. Pour terminer, disons que suite aux impressions positives engendrées par ce cours quelque peu inhabituel, les professeurs et les élèves espèrent que de tels événements seront pluri-fréquents.

Ива Маскимовић 3/3

ИСТОРИЈА ПРОСЛАВЉАЊА НОВЕ ГОДИНЕ

Да ли сте се икада запитали када су људи почели да прослављају Нову годину и због чега? Зашто се кити јелка и шта она симболише? Шта су били и како су настали први украси за јелку? Имамо одговоре на та и многа друга занимљива питања.

Прва јелка окићена је 1605. године у Стразбуру. Њене украсе представљале су јабуке, разно воће, гранчице, украси направљени од папира и све то представљало је живот и плодност. До 19. века кићење јелке било је заступљено само у северној Европи, а потом се проширило на читаву Европу и Америку. Постоји много легенди везаних за јелке, а једна од најпопуларнијих говори о томе када је први пут унета у кућу.

Легенда каже да су јелке почеле да се уносе у домове након што је почетком 17. века једна немачка војвођиња припремала дочек Нове године и када су све припреме биле при крају, приметила је један угао који је изгледао празно у односу на остатак просторије. Изашла је врт да прошета и тада угледала малу јелку. Помислила је како би лепо изгледала у оном празном углу, позвала је баштоване који су је ископали и однели у просторију и од тада, уношење јелке у дом сматрало се сасвим нормалним.

Историја прослављања Нове године дуга је 4000 година, а започета је у Месопотамији. Многи обичаји попут паљења ватре, богате трпезе, даривања поклона усвојени су још из тог времена. Од тада потиче и обичај да се игра, пева а истиче се и традиција прављења буке.

У анкети коју сам спровела, нико није знао да одговори на питање зашто се у новогодишњој ноћи пали ватромет, бацају петарде, игра и слуша гласна музика, и зашто је бука, једноставно, свуда око нас. То је због тога што су људи у средњем веку звецкајући ишли улицама како би растерали зле силе и духове.

Дакле, иако је прошло пуно времена од прославе прве Нове године, многи обичаји су се задржали све до данас. Желела сам да проверим у коликој мери се код младих задржао обичај да се Нова година дочекује у дому са породицом

када су сви на окупу, па сам разговарала са ученицима наше школе и поставила им питање како они дочекују Нову годину.

„Увек са пријатељима и друштвом у клубу или направимо кућну журку.“

„Волим да будем са породицом у свом дому, сваке године тачно у поноћ бушимо балоне јер верујемо да нам то доноси срећу.“

„Баба и деда ми живе у Шпанији, па сваке године идемо тамо за новогодишње празнике. Не знам да ли знате, али тамо постоји обичај да се у поноћ једе грожђе, и то дванаест гроздова како би био срећан свих дванаест месеци.“

То ме је навело да још мало истражим и сазнам да ли и у другим земљама постоје неки необични обичаји и ево шта сам све сазнала.

У Бразилу, обичај је да се у новогодишњој ноћи носи бела одећа за срећу и мир у години која следи. Након славља, у поноћ, уз музику, ватромет и вечеру, Бразилци одлазе на плажу где прескачу „седам таласа“, бацају цвеће у океан, док неки пале свеће у песку. То су све ритуали за које се сматра да доносе срећу и богатство у наредној години.

У Колумбији, породице симболично славе одлазак старе и долазак нове године. Велика, мушка лутка представља стару годину, а чланови породице умотавају је у различите материјале и на крају, тачно у 12 сати, запале. Понекад се у лутку ставе петарде и обавезно старе ствари које породици више нису потребне. То су ствари које подсећају на тужне успомене и нешто што жели да се заборави. Паљење тих ствари симболично значи да се оставља све оно лоше из старе године и поздравља се нова, срећнија година.

У Кини, сва су врата украшена нечим црвеним, јер је црвена боја симбол среће и весеља. Из домова се склањају сви ножеви на 24 сата, да се нико не би повредио јер би та незгода значила да је та особа спречила породичну срећу у предстојећој години.

Да ли знате када је први пут прослављена Нова година у Србији? То је било давне 1955. године. Међутим, од тада се променило много тога. У време СФРЈ, славља су се организовала у домовима војске, културе, у фабрикама и радним организацијама.

Улицама Београда

Постојао је веома занимљив обичај да свака домаћица направи неко јело и понесе га са собом. На тај начин су сви допринели томе да се добије богата трпеза у којој су сви касније уживали.

Што се тиче нове, 2019. године, Београђани су је дочекали традиционално, на Тргу Николе Пашића, уз бројне познате личности које су својим песмама и бројним хитовима допринеле да атмосфера буде магична.

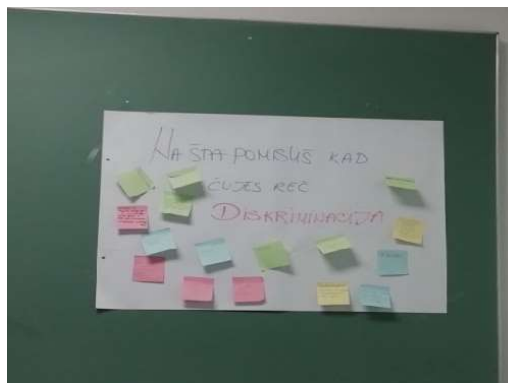
Где год да прослављате Нову годину и са ким, најбитније је да се лепо проведете, да будете насмејани, весели и срећни јер сматрам да ако се по јутру дан познаје, онда се по дочеку година познаје.

Кристина Костадиновић 3/8

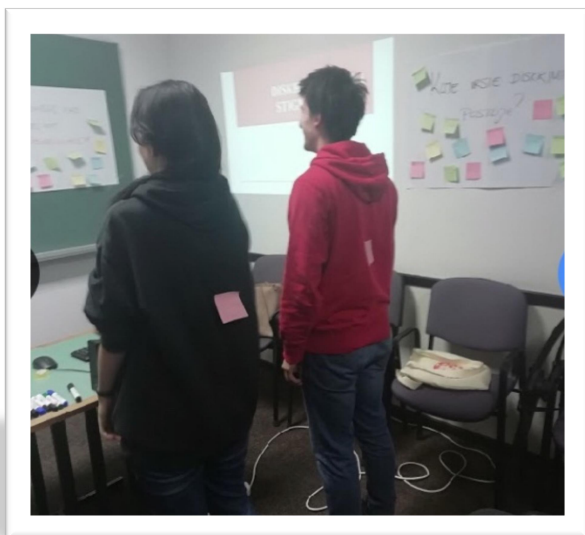
Дискриминација и сигматизација

Организација „Пријатељи деце Србије“ организовала је радионицу под слоганом „дискриминација и сигматизација“. Радионица се одржала у четвртак, 27.12.2018.год. на Филозофском факултету.

Радионицу су предводиле студенткиње педагошког факултета. Идеја радионице била је упознавање са проблемом дискриминације међу младима, појам, врста и негативне последице дискриминације. Једна од тема била је и етикетирање. Учесници су имали прилику да на занимљив начин науче да етикетирања не морају бити само негативна, већ да могу бити и позитивна. Да етикете доста уитичу на то како видимо непознате људе показала је радионица Балкан експрес.

У овој радионици учесници су имали задатак да од наведених људи одаберу три особе са којима би желели и три особе са којима не би желели да буду у возном купеу током недељног путовања по Балкану. Људи са лошом етикетом аутоматски су били отписани, иако је етикета била све што знамо о њима, на пр. Ром тек пуштен из затвора, бака са шест каца сира, мајка са неуротичним дететом и сл. На крају радионице био је пуштен и филм „Не руши ми снове“, у коме је приказана права слика дискриминације у друштву.

Филм представља вршњачку дискриминацију. Приказана је типична слика великог одељења које подељено на више група и свака група има своју етикету. Видимо какав је однос између група и како је нешто, што је требало да буде само неслана пошалица, резултирало другачијом ситуацијом. Главна јунакиња се доводи у позицију да бира да ли ће директору рећи какво је право стање у одељењу или да потврди да је све добро.

Након филма учесници су имали вежбу помоћу које су закључили да је половина учесника била дискриминисана, а више од пола учесника је присуствовало дискриминацији али по том питању није ништа учинило.

Уследило је последње и главно питање на које су сви подигли руке: „ Да ли ћете након ове радионице другачије поступити према онима које сте дикиминисали и да ли ћете пријавити дискриминацију уколико је приметите?“

Након радионице учесници су се сакупили и разменили своје утиске.

• Стефан: „ Радионица је била лепо осмишљена. Међутим, девојке предавачи су биле јако тихе и једва сам могао да их чујем. Такође, мислим да је атмосфера требало да буде мало опуштенија. Не сматрам да је то тако важно, колико је важно оно што је требало да понесемо од новостеченог знања након радионице. Све у свему могло је и боље.“

- Маша: „ Генерално волим да учествујем у радионицама и предавањима које нас упознају са проблемима младих. У овом данашњем систему из непознатих разлога људи одбацују да отворено говоре о томе. Зато смо се ми окупили данас и научили како да помогнемо и предузмемо нешто поводом тога. Иако појединац сам не може да учини ништа велико по том питању, важно је бар да покуша, јер ће тако можда придобити подршку осталих који су, такође, увидели проблем, али нису имали храбрости да отворено причају о њему.“

Радионице попут ове би требало да се одржавају чешће и то у установама које могу да приме већи број људи. Њихов значај је велики, јер иако мислимо да знамо довољно о тој специфичној теми, увек можемо проширити наше знање.

Конкретно, ова радионица је показала да смо сви ми склони да свесно или несвесно етикетирамо особу. Нажалост, нисмо дошли до закључка зашто то радимо или шта је довело до тога да људи свакодневно етикетирају једни друге. Иако нисмо добили одговоре на сва питања, битно је да се свим учесницима пробудила жеља и развила свест, да се окончају дискриминација и сигматизација.

Ово јесте била радионица за младе и тинејџере, али би њој, убудуће, требало да се придруже и одрасли! (<https://www.prijateljidece.org/>)

Ема Пришинг и Анастасија Игњатовић III-8

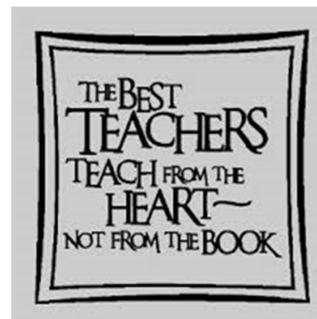
Две стране једне гимназијске медаље

Пре тачно годину дана, стицајем околности имала сам (не)срећу да променим школу. Из једне мање школе и града доспела сам у главни град Србије. Како сам морала да се прилагођавам, тако сам временом направила паралелу образовања у већој и мањој средини.

Професор у гимназији, у мањем граду, принуђен је да се бори за ученика. Због велике конкуренције од стране стручних школа не влада толико интересовање за њу. Ђаци се воде паролем „и шта ћу ја после са гимназијом?“ оспоравајући сам квалитет гимназијског школовања. Због тога се професори много труде да придобију што већи број ученика у новој школској години и радо укључују и своје ђаке у тај подухват.

Својим аутомобилима, без обзира на времеске прилике, обилазе основне школе након завршетка радног времена, представљајући школу, предности гимназијског образовања, као и успехе ученика који су похађали гимназију. Тако да већ у месецу марту се може осетити напетост у школској атмосфери, како међу ученицима на ходницима, тако и међу професорима у зборници. Са друге стране, професор у главном граду није приморан да се бори за број ученика, шта више, сваке наредне године је број ученика све већи.

Што се тиче квалитета наставе, тачније, обима презентованог градива, ширине увида у материју која се обрађује на часу, професор у мањем граду је приморан да све наведено умањи, како због лошег гласа који прати гимназије, односно, става да се гимназијалци „убише“ од учења, тако и због притиска професора из стручних школа да је апсурдно завршити гимназију и да је бољи избор било која средња стручна школа.

Гимназијски професори у већем граду немају ни један од ових проблема или бар не у толикој мери, па самим тим и подижу квалитет свог рада на виши ниво. Њиховим ђацима остаје само да се жале на пребрз темпо рада и на градиво великог обима. Али, професори града са великим бројем школа увек ће рећи да они нису приморавали ђаке да упишу гимназију и да увек могу отићи у неку другу школу. Самим тим штите свој приступ раду и раде на имиџу школе.

У мањем месту професори имају приснији однос са ђацима, што због мањег броја ђака, тако и због малог броја становника где је немогуће да се људи међусобно не познају. Зато је у велеграду професорима лакше да задрже дистанцу према ученицима, мада, увек има изузетака који срцем раде свој посао и труде се да ђацима приближе свој предмет.

Београдски ђаци су презаузети обавезама које пред њих поставља школа, тако да било који ангажман представља велики напор за њих. Професори то разумеју и не инсистирају на неком додатном ангажману. У варошици и та ситуација је другачија. Професор који уочи одређени талент код ђака или његову заинтересованост биће истрајан у томе да ђак похађа ваннаставне активности. Такође, имаће и подршку целог колектива који ће испитивања и тестове за ђака померити за одређени термин, и то баш онај који би ђаку одговарао.

Ученици у већем граду имају прилике да посете бројна културна дешавања која су у том тренутку у жижи интересовања јавног мњења, те стога често повезују градиво у школи са културним животом града. Гимназијалци у малој средини немају толико прилика, али су подстакнути да буду креативнији и често можете видети одређене манифестације за чију су креацију они лично задужени.

Обимно градиво са којим се сусрећу београдски ђаци захтева више редовности, упорности и истрајности у учењу него креативно размишљање, које, чини ми се, професори у мањем граду више потенцирају. Са друге стране, провинцијски гимназијалци немају толику пролазност на факултетима као ђаци у велеграду.

Захвална сам на животној прилици која ми је дата. Сада још увек немам целокупан увид у то како ће се прелазак одразити на одређене области мог живота, али засигурно ћу понети из обе школе све оно што ми се допало и што сматрам корисним за грађење своје личности.

СПАЉЕНА КЊИГА КИЈЕ КОЦКАР

Књига победнице „Задруге“, бивше стјуардесе, Кристине Кије Коцкар, „Мој потпис“, појавила се први пут на овогодишњем београдском Сајму књига крајем октобра, а у народу се подигла већа прашина него кад је постала певачица. Непрегледни редови испред штанда ријалити звезде која је потписивала своју аутобиографију изненадили су и најчешће посетиоце Сајма књига. На друштвеним мрежама уследили су бројни коментари и родило се неповерење око тога да ли је, или није, Кристина сама написала своју књигу.

Тренд да се књиге оваквих „књижевница“ објављују уочи Сајма књига се очигледно наставља. Подсетите се лудила које је изазвала промоција књиге модне блогерке Зоране Јовановић, познатије као Зораннах. Другог дана Сајма, догодила се сцена која се препричава. На друштвеним мрежама се масовно дели фотографија запаљене књиге Кије Коцкар. Иако је неразјашњено ко је то починио, многи су се изненадили и запитали чијих је то руку дело.

Што је најинтригантније, читаоци ових књига су у распону година од 11 до 15. У књизи „Мој потпис“ описују се мучне сцене из детињства, свађе Кристининих родитеља, насиље у породици, тајне у браку са Слобом Радановићем (њеним бившим мужем), као и болест за коју се нада да је на време открила. „Решила сам да ставим тачку на једну причу о мом животу тако што ће моја реч бити последња. Моја реч. Моја истина. Мој потпис“, ово су последње реченице епилога, које се налазе на полеђини књиге која кошта 499 динара.

Мишљења поводом Кијине књиге:

ЗА

-Ова ситуација је веома добра за њу зато што је она на најбољи могући начин искористила своју славу и популарност.

-Она је у самој књизи представља свој живот из другог угла, пошто је већ позната, пружила је прилику да њени „фанови“ упознају њену личност, а не само као преварену, бившу жену Слобе Радановића.

-Посећеност Сајма ове године била је знатно већа него иначе, Кија је својом књигом привукла велики број људи на овај догађај, на који највероватније не би дошли. Самим тим, они су сигурно прошетали Сајмом и можда пронашли још по неку интересантну књигу.

ПРОТИВ

-Садржај књиге није прикладан за узраст читалаца који су махом млади и самим тим веома поводљиви.

-Постоји много садржински квалитетнијих књига које носе бољу поруку него њена књига.

-Сам начин њеног доласка до славе је неисправан, преко медија је постала позната због погрешних вредности и сада има велики утицај на младе (као и остатак оваквих „познатих личности“)

-Писање књиге за месец дана је директно омаловажавање писаца и њихове професије, а чак нисмо ни сигурни да ју је сама написала.

Београдски Сајам књига је место на ком издавачи, библиотеке, аутори, дистрибутери књига и други излажу књиге јавности, успостављају контакт, склапају уговоре, размењују искуства и промовишу свој рад. Ово је најугледнија књижевна манифестација у Србији. Па тако и у питање долази:

Да ли је књига Кије Коцкар прикладна за београдски Сајам књига?

Већ поменута књига, „Мој потпис“, била је једна од главних тема критичара током Сајма књига. Коментарише се да она нема никаквих књижевних квалитета, као и да не би требало да буде на Сајму књига и прави толику пометњу. У питање долази, као што је раније наведено, и то да ли је Кристина заправо сама написала ову књигу. Писана је стилем којим се пишу тинејџерски часописи, пуна је слика парова и цитата, а у књизи нема ничег непристојног, што би је обележило са ознаком 18+. Критичар, који је, због свог различитог мишљења од колега, одлучио да остане анониман, изјавио да је књига погодна за Сајам књига, и да је једино неприкладно у вези са њом - сам аутор.

Мишљења ученика

„Мени се не свиђају ни Кија, ни њена књига. Девојка тражи пажњу и лаже народ“ - изјавила је ученица првог разреда

„Мислим да је Сајам књига пропао ако је главни хит књига ријалити звезде“ – ученик четвртог разреда

„Кристина ми се свидела у Задрузи јер је била оригинална, али ме је разочарала књигом. Показала је да јој је само стало до пара када продаје овакве глупости“ – ученица четвртог разреда

„Мислим да је лепо искористила популарност и свиђа ми се књига. Оптимистична је показује нам да и из најгорих ситуација има излаза, поучна је“ – ученица трећег разреда

Емилија Стевановић и Софија Дацић 2/6

„ТОН СПРЕМАН, КАМЕРА СПРЕМНААКЦИЈА“

Када се нечему посветите у животу, тај труд ће вам се сигурно исплатити. Најлепши осећај за мене је када изађем на сцену. На почетку, имала сам велику трему, кроз главу ми је пролазило како изгледам у костиму, шта ће моји другари и остали у публици рећи, да ли ћу се сетити текста на време. Међутим, временом, што сам се дуже бавила глумом тај страшни моменат изласка на позорницу постајао ми је омиљен. Напокон, моменат у коме могу себе да искажем у правом светлу. Нема више забринутости око треме, текста и изгледа, само размишљање о емоцији и о томе како што више ући у лик.

На часу глуме, појавио се редитељ за тинејџерску серију за РТС-а. Дошла сам уморна из школе на глуму, ни не слутећи да ће тај дан да буде врло важан за мене. Прошла сам ту аудицију, временом ушла у најужи круг. Било нас је око четрдесет глумаца. На аудицију сам дошла пуна самопоуздања, међутим, када сам видела толики број различите деце, моје самопоуздање није било на истом нивоу као при доласку. Било је ту доста тинејџера који су ступили са ставом да већ добијају улогу. На људе који су неискусни у том свету филма и серије, као ја, понашање одређених набеђених „звезда“ утицало би тако да спусте главу и већ одустану. Међутим, мени мој карактер то није дозволио. Тада сам сама

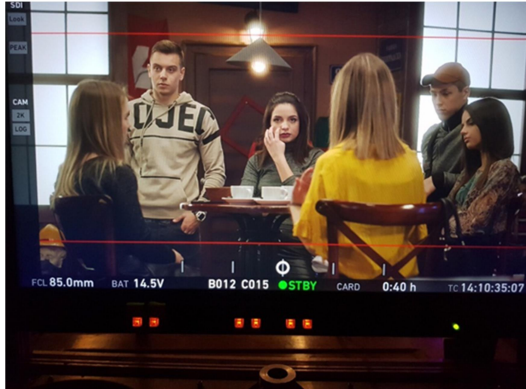

себи рекла да сам дошла да успем. Све се то дешавало врло брзо за мене. Цео децембар био је веома узбудљив и напет, али позитивно. На великом одмору у школи стигла ми је порука од уреднице серије да сам прошла у последњи круг избора. Наравно, моја срећа је била огромна али опет ми је кроз главу пролазило питање „колико ових кругова више има?“. Са температуром сам отишла на тај, последњи круг. Очекивала сам да ће нас бити бар упола мање него прошлог пута. Међутим, било је много другачије него што сам очекивала.

Попела сам се на трећи спрат и ушла у просторију у којој нас је било шесторо, три дечака и још две девојчице. На први поглед, а и на други, сви различитог изгледа и

Стремљења

карактера . Тада сам схватила шта се дешава . Редитељ је тада изговорио: „Ово је наша постава глумца“ . Тада сам схватила да сам успела. Погледала сам поред себе, ту је била девојка кратке плаве косе која је потпуно одговарала лику „злоће“ који треба да глуми , док рецимо, за девојку са кратком црном косом никада не бих рекла да јој одговара улога коју је добила. Три дечака , један високи са наочарима који се све време вртео на столицу, други у зеленој јакни ког сам запамтила још са аудиције , био је један од набеђених . По његовом физичком изгледу схватила сам да ће он глумити „пожељног спортисту“ . Момак поред њега, са смеђе плавом

косом , и није ми оставио неки утисак. Тада нам је редитељ објаснио да смо ми „екипа“ ове тинејџерске серије и ,уједно, и главни ликови. Тада је кренула авантура.

Комбијем смо сваког дана путовали до студија у ком смо снимали. Пут у комбију обично је служио за спавање , пошто смо већ у осам на снимању и крећу припреме за епизоду коју радимо тог дана. Први пут када сам ушла у студио уплашило ме колико људи се налази иза камере и за камером. Упознала сам се с целом екипом, са шминкеркама , костимографкињама ,тонцима, камерманима . Временом сам се зближила са тим људима. Снимања су трајала и по више од дванаест сати. Заједно бисмо проводили толико времена да смо из дана у дан постали као једна велика породица. Први пут сам се сусрела са великим светлима , бубицама чији каблови су нам излепљени по телу, са тоталима и крупним кадровима. Први пут сам доживела изговарање реченица „камера спремна „ , „тон спреман „ и „акција“. Када је био мој први пут да се појавим у епизоди била сам јако уплашена, али из дана у дан ми је то постајало све лакше . Нестао је страх од велике екипе људи иза камере и уживала сам у сваком тренутку . Чак, иако смо неку сцену понављали по десет пута. Морам признати да, као и свака девојка, обожавам шминку и првих пар дана био ми је ужитак да имам професионалну шминку , али дванаест сати ношења сценског пудера је временом постало оптерећујуће , па сваки пут кад бих имала слободан дан искористила бих да одморим лице од шминке. Имала сам ту срећу да је наш редитељ , једна од најбољих и најпозитивнијих особа које сам упознала, који је имао разумевања за нас у сваком тренутку и ако смо некада били немогући. Заиста,осим што смо постали „екипа у серији“ , нашла сам стварно јако добре пријатеље са којима сам блиска и ван снимања. Сви смо изградили своје ликове и, заиста, сви су били потпуно погођени , први утисак о свима се заиста променио.

Стремљења

Ову прилику коју сам доживела сматрам једним прелепим искуством . Дефинитивно сам много сазрела , схватила сам шта је одговорност и колико амбиције и труда треба за успех. Ово је за мене једна велика, али узбудљива лекција.

Нађа Дулић 3-8

Ефикаснији начин образовања

Шта је то дуално образовање и по чему се оно разликује од досадашњег школовања у средњим стручним школама, за која занимања се неко може школовати у овом модерном образовању, као и искуства младих који су учествовали у овом процесу, пренеће нам оснивачи овакве врсте образовања.

„Не можемо у систему образовања имати профиле из прошлог века, док су у фабрикама модерне машине. Онда њихово знање није компатибилно са потребама тржишта рада“, каже помоћница министра просвете Габријела Грујић. „Због тога смо развили национални модел дуалног образовања.

Дуално образовање је образовање на два места – у школи и код послодавца. У школи се учи теорија – општи предмети и теоријски део стручних предмета. Код послодавца, ученик примењује и проверава стечена теоријска и стиче практична знања, среће се са свим специфичностима и тешкоћама као што су тимски рад, рад у стресним околностима и конфликтним ситуацијама, брига за судбину, односно пословне резултате компаније у којој ради.

Ученик уз радника који му је инструктор и сам ради, па на тај начин доприноси резултатима рада предузећа. Због тога има право на накнаду за рад. У прилици је да посматра проблеме и препреке, научи како да их савлада, стиче знање и информације, а тиме и сампоуздање неопходно да би се након завршетка школовања или касније упустио у самостални, предузетнички подухват. За разлику од ранијих, уско специјализованих образовних профила, ђацима су сада на располагању смерови који им пружају неопходна знања и вештине за бављење различитим пословима.

„ Ученици ће у оквиру компаније моћи да се упознају са више вештина у оквиру истог профила и стекну висок ниво различитих компетенција, што ће им сутра повећати шансе за запошљавање. Рецимо, нови профил техничар мехатронике обухвата и

електротехнику, машинство и информационе технологије“, појашњава. Габријела Грујић истиче да су увођењу нових профила претходила истраживања и закључци Министарства просвете у сарадњи са представницима Привредне коморе Србије, Мирјаном Ковачевић.

О задовољству и ученика и компанија који учествују у дуалном образовању, како каже, сведочи студија коју је радила ЕТФ организација.

„ Подаци говоре да је 85 одсто ученика задовољно што се определило за дуално образовање, оно им је повећало мотивацију за учење и подигло самопоуздање, а допада им се и тимски дух који тамо осећају“, наводи Грујић.

Према њеним речима, скоро сва места за дуалне профиле прошле године су попуњена у првом року, а у зависности од региона разликује се и интересовање ученика. Најтраженији су убедљиво били смерови у Ваздухопловној академији.

Закон о дуалном образовању који дефинише садржај и начин остваривања дуалног образовања, права и обавезе ученика, родитеља, послодавца и школе, материјално обезбеђење ученика и друга значајна питања, усвојен је у новембру 2017. године, али ће почети да се примењује тек од школске 2019/2020. године.

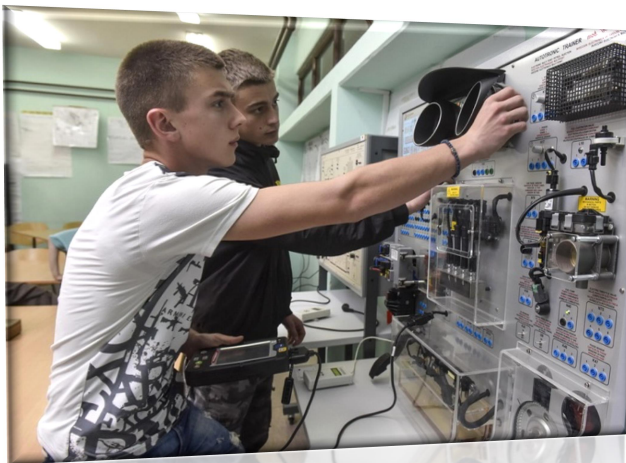
И компаније и ђаци и школе су препознали вишеструке користи које овакав модел образовања обезбеђује. Компаније су добиле ђаке који су научили да раде послове који њима требају, ученици су брже усвајали нова знања и на тај начин више и брже напредовали него што је то случај у класичном моделу стручног образовања, а притом су добијали и одређену надокнаду за остварени рад у компанијама. Такође, њихове могућности за брзо запослење су веће. Компанија „Роберт Бош“ је, на пример, већ запослила све ученике Техничке школе „Миленко Веркић Неша“ у Пећинцима, који су протекле две године у овој компанији имали праксу, а у јуну завршили школовање као прва генерација по дуалном моделу за профил индустријски механичар.

Међутим, ова идеја у јавности није довољно препозната и на дуално образовање се гледа са низом предрасуда – људи мисле да се тако ђаци школују за застарела занимања. Због тога је од изузетног значаја континуирани рад на промоцији овог модела стручног образовања, као и његових предности пре свега за

младе људе, а затим и за привреду и друштво као целину. Интересовање домаћих компанија је све веће јер компаније препознају користи од овог процеса и могућност

решавања дугогодишњег проблема недостатка радника. На дуални модел образовања и његове предности указали су страни инвеститори, пре свега из Швајцарске, Немачке и Аустрије, али и домаћа предузећа са значајним искуством пословања на једном од претходно споменутих тржишта. Иницијатива за увођење овог модела стручног образовања је прихваћена најпре од већих и средњих предузећа, али су и мала предузећа, па чак и предузетници веома заинтересовани за пријем ученика на учење на раду. Технички капацитети предузећа су свакако бољи од оних којима располажу стручне школе, јер предузећа, да би опстала на тржишту, морају држати корак са

конкуренцијом, а то значи и континуирана "колика-толика" улагања у алате, опрему, технологију, развој производа, маркетинг. Стручне школе, нажалост, нису у могућности да опреме школске радионице савременим машинама као што то чине компаније, упркос томе што су неким од њих компаније донирале опрему, опремиле им радионице и континуирано их снабдевају потребним

машинама и материјалима. Вежбање у школским радионицама не може бити адекватна замена за реалне радне услове, у којима се уче и усвајају правила понашања на раду, тимског рада, радне етике, комуникације, одговорности, што, уз знања стечена у школи, представља основ квалитетне радне снаге. Поред техничких могућности предузећа морају имати и стручне капацитете, односно менторе за рад са ученицима.

Ментори су запослени који су претходно обучени за рад са ученицима. Српском привредом, доминирају микро и мала и средња предузећа, многа од њих желе да се укључе у дуално, али не могу међу малим бројем запослених да одвоје човека који би био ментор, односно инструктор. Зато се ради на томе не би ли се пронашао неки модел сарадње школа и компанија који би омогућио да се као ментори ангажују управо просветни радници којима ће, због преласка практичног дела наставе у компаније, бити смањен фонд часова у школи.

Што се тиче увођења гимназијалаца у овај пројекат, постоје одређене компаније које захтевају да им долазе гимназијалци који имају боља знања и напреднији су у неким предметима, попут језика и информатике. Једно од будућих занимања је електронска трговина за коју се сматра да би гимназијалац најпре могао да обавља. На овај начин гимназијалци би могли да користе знање које су стекли.

Стремљења

Разговором са неким гимназијалцима закључила сам да је дуално образовање баш оно што они траже, међутим, има и негативних мишљења. На питање да ли би волела да учествује у нечему оваквом и зашто, ученица четвртог разреда нам је рекла: **„Па, волела бих и мислим да је то и исправан начин рада зато што, генерално, ми у Србији немамо где да применимо знања, а када треба да се запослимо немамо идеју како све функционише на новом радном месту“.**

Неколико њих се, такође, сложило са овом изјавом, али једна ученица је ипак имала негативно мишљење кад је дуално образовање у питању:

„Ја не бих волела, јер си ограничен што се тиче образовања. Дуално образовање прави само масу људи који су у средњој обуци за један посао. Шта ће тај човек да ради ако изгуби тај посао? Да ли је довољно спретан да се пребаци на неку другу браншу? Сматрам да такво образовање не даје ширину једном појединцу“.

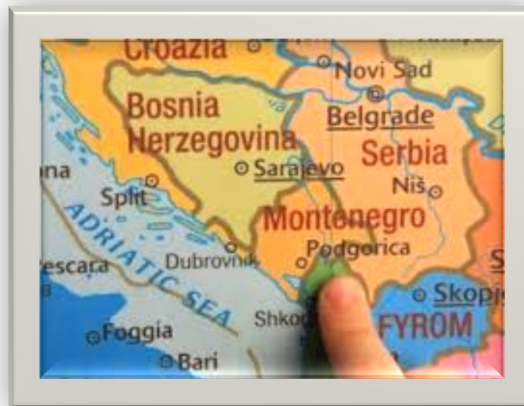
Верујем да ће временом лоша мишљења и предрасуде нестати јер мислим да би се наша држава развила, мора подићи образовање на виши ниво, а то се може извести баш на овакав начин.

Маја Ковачевић 4/10

СРБИ - ЛОШИ МОМЦИ У ОЧИМА ЗАПАДА

Како то западни свет види Србе и Балканце уопште, и какво је мишљење стекла једна Италијанка боравећи три месеца у Београду?

Софиа Монделини је седамнаестогодишња девојчица из Болоње, Италије, која је стицајем околности дошла на културну размену овде у Београд, у Пету београдску гимназију. Брзо сам је заволела, научила много о Италији и њеној култури, али сам и из прве руке добила информације о мишљењу

Италијана и, генерално, становника западне Европе(вероватно и целог запада, не само Европе) о Србији. Могу вам рећи да ме је то сазнање поприлично депримирано, чак иако сам већ знала да немају неко нарочито мишљење о нама.

У овом интервјуу причала ми је и о свом тренутном мишљењу о Србији и свему у њој, тако да овај текст и није баш толико мрачан.

Како си доспела овде?

Дошла сам овде путем програма који се зове „Интеркултура“. То је програм за размену ученика широм Европе и света. Сви који се пријаве прво раде тест да се одреди да ли су спремни за размену. Након тога, они који су прошли у ужи избор састављају списак од одређеног броја земаља у које желе да оду. Наравно, не упадну сви у прву жељу, као што нисам ни ја, која сам дошла овде у Србију, у можда пету или шесту жељу за размену. Прва је била Бразил, па Индонезија, више се ни не сећам.

Зашто си уопште ставила Србију на тај списак?

Немам неки разлог. Нисам знала много о Србији. Било је касно у ноћи када сам то радила, и схватила сам да овај програм који траје 3 месеца може да се деси само у Европи. Гледала сам државе и ставила сам Турску, па сам видела и Србију, рекла сам „Ууу Србија“, и ставила сам је на списак.

Шта си знала о Србији пре него што си дошла?

Ништа... Нисам чак ни знала где је, јер код мене у учионици имамо неку стару карту на којој је Југославија и онда нема Србије. Моје познавање географије је врло, врло лоше.

Када си сазнала да долазиш овде, шта си помислила и шта су ти рекли другари и родитељи?

Ја сам била баш изненађена, али када сам рекла мами, питала ме је да ли сам сигурна јер она свакако није била сигурна да ли жели да ме пусти да идем. Другари исто као и ја нису знали скоро ништа о Србији, али један друг, који има родбину у Хрватској, је био много срећан.

Да ли си се ти плашила свог доласка овде?

Не, нисам.

(другарица додајује: „Добро је“)

Шта Италијани мисле о Србији и Србима? Да ли је било неких предрасуда о нама са којима си се сусрела пре путовања у Београд?

Многи Италијани мисле да су Срби убице, не само Срби већ и Албанци, Хрвати, ма сви Балканци, и да ви убијате људе ножем, тако што им режете вратове. Када сам рекла мојој професорки енглеског да идем у Србију на 3

месеца, рекла ми је да не морам да носим свој нож, јер „они их вероватно имају много“.

Па, јеси ли научила како да убијаш ножем?

Нисам, нисам!(кроз смех)

Штета. (смех)

Да ли се променило то неко мишљење о Србији које си имала? У ствари, знам да ниси ни знала много и да те није толико дотицала ова земља, али сигурно је било нечега, бар због утицаја друштва.

Јесте, јесте. Ја сам само знала да је био рат и да је била Југославија. Нисам знала да је ова земља иста као и остале, тако да - много се променило. Надам се да ћу, када се вратим у Италију, моћи да променим и мишљења других Италијана.

Шта ћеш прво рећи када те питају како ти је било овде?

Ууу, тешко питање. Ако морам да тражим једну реч... не могу, не могу. Можда супер. Нисам била сваки дан срећна, није најбоља држава на свету, била сам некад мало тужна зато што... мислим, то је живот, али супер зато што сам упознала много људи, упознала сам како они мисле, како живе, како једу, све. Тужна сам јер, иако сам имала много времена, могла сам много више да научим, али много сам срећна јер сада сам добила нову кућу. Могу да дођем, могу да се видим са свима, могу и да живим овде, можда, можда, у будућности.

Хоћеш ли препоручити Италијанима да дођу у Србију?

Свакако.

Како си се снашла у великом граду, с обзиром на то да је много већи град од Будриа?

Било ми је много тешко да се сналазим. Овде може свуда да се иде, продавнице су увек отворене. Нисам никада живела негде где има живота, моје место нема много живота.

Нема живота?

Да, нема. У 9 увече сви су код куће, не можеш да радиш ништа, тако да ми је много лепо овде, али на почетку сам била много збуњена.

Које ти је омиљено место овде? Пета?

Да, Пета, хахаха. Стварно не знам. Има много кафића који су много леви, баш опуштајући. Много ми се свиђа 25. мај, наравно, кад је топло. И много ми се свиђа онај велики парк који има ваше море.

Ада?

Да, Ада.

А омиљена храна овде?

Оу, не знам, све ми се свиђа. Много волим питу са сиром, погачице, сарму, роштиљ... Све. Много волим српску храну.

Кад смо већ код хране, шта мислиш о нашим шпагетама „болоњезе“?

Не мислим.

Па, као и пица, ви само имате друге варијанте. Ја волим и вашу пицу, тако да не осуђујем ништа. Не може да се каже да је италијанско, то је српско.

Која ти је најлепша успомена из Србије?

Тешко питање, има их баш много. На екскурзији је било прелепо. Не, па то није било у Србији.

Много ми је, исто, било лепо кад сте ми направили журку за мој последњи дан у школи. Имам толико много лепих успомена одавде.

Хоће ли ти недостајати Србија?

Да, много, стварно. Ја не могу да верујем колико брзо ми је прошло време. Увек сам мислила како имам времена, а, у ствари, немам времена.

Планираш ли некада да се вратиш, да дођеш поново овде?

Сигурно, и да видим Пету. Да видим како иду радови на фасади.

Је' л било некада тешких тренутака? Да ли си се некада покајала што си дошла овде?

Па, било их је, али врло мало. Можда када сам била сама код куће, када моје „српске сестре“ нису биле ту, већ су се врћале у Италију и Француску, где студирају. Кад оне оду, сећам се да сам плакала, јер смо увек биле заједно. Тако да - да, било их је али су били врло мали и кратки.

На екскурзији прве ноћи сам била баш тужна, али никада нисам помишљала да није требало ово да радим, да није требало да долазим у Србију.

Колико се разликују твоји вршњаци овде и у Италији?

Имамо много ствари које су исте. Волимо да идемо напоље, да идемо негде да пијемо кафу и...

Пиво.

Да, пиво. Овде, ви сте много позитивни и увек је нека журка и весеље. То ми се много свиђа.

А, тако није у Италији?

Јесте, али много мање. Овде су сви увек спремни за журку.

Да ли ти је било тешко да научиш српски?

Није било тешко. Можда зато што су моје „српске сестре“ биле у Италији годину дана, знају италијански... А ја сам много желела да научим српски кад сам дошла. Просто, ти желиш да кажеш нешто, али не можеш јер не

знаш неке речи. Овде сви могу да говоре енглески, али ја сам ипак желела да научим језик. Тежи је него италијански.

Шта ти је било најтеже да научиш у српском?

Можда разлику између ћ и џ.(оба изговара исто)

Хоћеш ли да наставиш да учиш српски?

Хоћу, имам књигу, па могу да наставим у Италији.

Шта ће највише да ти недостаје када одеш?

Моје другарице, породица, генерално мој живот и рутина...Све.

И хладноћа.

То ће ти недостајати?!

Не.

За крај, зашто треба да се иде на размену?

Ово је једно од најлепших искустава у мом животу. Ово је прилика да се види толико нових ствари, али исто то што могу да будем особа која нисам никад била, нико ме не зна, па могу да будем особа која желим да будем.

Такође, имаш и нову кућу, што је најбитније од свега. Famous Sofia...

Ето, како неко ко потиче из околине у којој су Срби окарактерисани као „лоши момци“, може, за релативно кратко време, да се заљуби у ову земљу.

Треба да напоменем да је овај интервју рађен на српском, са по којом речи на енглеском. Мислим да ово може да буде јако добра мотивација за некога ко размишља о одустајању од учења страног језика. Софија је за 3 месеца научила веома добро да говори овај, доста тежак, јужнословенски језик, и са тим планира да настави. А ви, ако се размишљате да се опробате у размени ученика, чули сте -покушајте јер стварно вреди!

Интервју

Софиу смо испратили у сузама, а добили смо, као и она, пријатеља за цео живот.

Екскурзија, Делфи (Софиа, друга десно)

Милица Митић 3/8

РЕПОРТАЖА СА КОНЦЕРТА

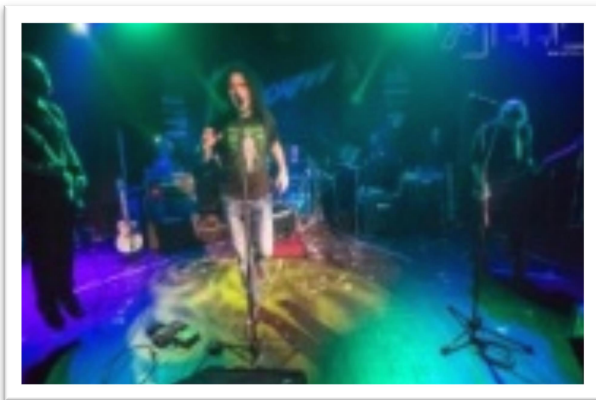
У суботу 1. децембра, у „Божидарцу“ се одржао концерт познатог београдског панк бенда „Погонбгд“, уз подршку „Командоса“ из Смедеревске Паланке. Овај концерт, као велики фан „Погона“ жељно сам ишчекивао већ месец дана, тачније од тренутка када сам сазнао да ће одржати концерт.

У „Божидарац“ стижем већ у 20:00, задихан и убеђен да касним, а заправо сам доста поранио својом грешком. На Фејсбуку је писало да догађај треба да почне у 21:00, али је заправо почело у 21:30, јер, наравно, панкерски је каснити минимум пола сата. На бину први излазе „Командоси“. Пре нисам ни чуо за њих, а камоли их слушао, што је, морам признати, велики пропуст.

Постоје од 2008. године, а иза себе имају један албум, два макси сингла и два сингла. Стварају највише под утицајем Рамонса, NOFX, Bad Religion и разних других бендова. Музички су, по мом мишљењу, доста добри, имају снажну енергију, јако се лепо уклапају као целина, што је последица дугогодишњег заједничког свирања, а и фронтмен добро комуницира са публиком. Углавном, изненадили су ме (у позитивном смислу) и оставили ми сасвим добар утисак.

Након тога, звезде вечери „Погонбгд“ излазе на бину око 22:20. Већ по изласку Салета, Марка, Димета и Владе је уследило одушевљење двестотинак њихових верних фанова

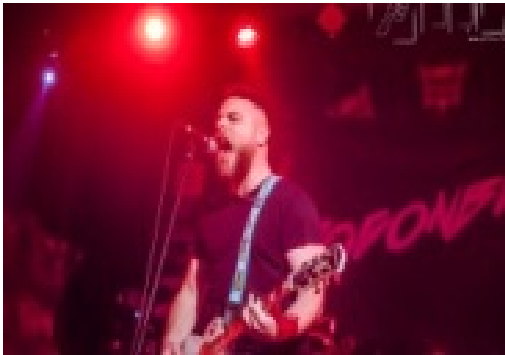

у сали. Атмосфера се подигла на максимум и сви су се пробали у прве редове. Иначе, „Погон“ постоји већ од 2004. године, а Сале и екипа иза себе имају три албума: „У самоодбрани“ из 2011.године, „Моји хероји“ из 2012.године и, најновији албум, „Погонофобија“ из 2017. године. Карактерише их мелодичан панк звук, стихови са јако добром поруком и, изнад свега, апсолутна искреност у

свему што раде, због чега их ја посебно волим. Свој наступ започињу песмама са

Музика

последњег албума и већ тада настаје шутка у публици. Неколико њих се пење на бину и урла у микрофон, али обезбеђење брзо реагује и избацује их са бине. Затим су почели да свирају песме са прва два албума, као што су „Уличар“, „Сујета“, „Једина“ и тада настаје потпуни транс. Неколико момака и девојака у том лудилу „плове“ на рукама публике. Међутим, у једном тренутку, док деремо грла уз вољене песме, обезбеђење из непознатог и несхватљивог разлога прекида већ распламсалу шутку, што изазива незадовољство публике. Крај се полако приближава, а Погоновци су кренули да свирају њихове најпознатије песме, пре свега „Вагони“, „Још горе је“ и, наравно, „Победник“ . Публика се полива пивом, скаче, ужива у изузетно добром наступу „Погона“. За крај је одсвирана нумера „Моји хероји“, са истоименог албума. Али, фешти још нема краја. Након гласних позива публике на бис, они се враћају и свирају још неколико песама, што, нажалост, нисам испратио јер сам морао да се враћам кући.

Summa summarum, моја очекивања су надмашена. Концерт је био изузетно добар и занимљив, те је потврдио моју тезу да је „Погон“ најбољи српски панк бенд у последњих 15 година. Знојав, пресрећан и пун утисака се враћам кући.

Ђорђе Јевтовић 3/10

САН ЗВАНИ ЛИГА ШАМПИОНА

Много је позитвних и негативних утисака рођено услед Звездиног овогодишњег путовања по Европи. Светла страна учешћа у Лиги шампиона је огромни новчани добитак од 25 милиона евра, одличне партије пружене на највећој фудбалској сцени, бод против Наполија... Међутим, најсветлијом тачком се може сматрати утакмица за коју се говори да је постала инстант-класик, а у којој је српски тим надвладао прошлогодишњег финалисту овог такмичења, Ливерпул, са резултатом 2:0. Негативни утисци: веома лоша гол разлика (5:17), често јефтино и на глуп начин примљени голови, слаба игра у гостовањима итд. Међутим, учешће „црвено-белих“ у најelitнијем европском такмичењу се не сме посматрати кроз последње место на табели и седамнаест примљених голова. То не би било праведно према тренутној Звездиној генерацији која је након двадесет шест година успела да врати врхунски фудбал на стадион „Рајка Митића“.

ТРНОВИТИ ПУТ ДО СНОВА

Пут до тога да се химна Лиге шампиона интонује и на највећем београдском стадиону започео је у првом колу квалификација 11. јула. Том приликом су изабраници Владана Милојевића одиграли нерешено на терену Спартакс Јурмале, али летонски првак је шест дана касније био поражен на популарно названој „Маракани“ резултатом 2:0.

(Најава утакмице првог кола квалификација за Лигу Шампиона на фејсбук страници „ФК Црвена звезда“) *слика лево*

(Детаљ из утакмице против ФК Спартакс Јурмале) слика десно

Следећу препреку на путу ка „дружењу“ са елитним тимовима Старог континента, коју су играчи Црвене звезде успешно „прескочили“, представљао је литвански тим ФК Судува. Први сукоб је одигран 24.

јула, и том приликом је српски тим рутински савладао противнике резултатом 3:0, а потом је првак српског фудбала однео победу и у реванш утакмици, 1. августа, на литванском терену (0:2).

(Детаљ из утакмице против ФК Судуве)

У наредном колу квалификација се Звезда обрачунала са словачким тимом, противником који је српском шампиону задао бројне муке - ФК Спартак Трнавом. Први меч, који је био одигран у Београду, завршен је егалом (1:1), а реванш утакмица ће остати упамћена по својој неизвесности јер је држала навијаче на

врховима прстију свих 120 минута! Одлучујући гол, који је „црвено-беле“ одвео у финални сусрет са моћним Ред бул Салцбургом, постигао је Радоњић у 96. минуту када је након луцидне асистенције Бена матирао словачког чувара мреже за 1:2.

На корак до сна=финално коло квалификација!

21. августа су Звезда и РБ Салцбург одиграли меч без голова пред празним трибинама. Због казне коју је УЕФА прописала Црвеној звезди, навијачима је био забрањен улаз на стадион, али су зато играчи на терену могли да чују бодрење својих 4000 „делија“ који су се окупили испред видео-бима испод јужне трибине „Маракане“.

(„Делије“ изван стадиона „Рајка Митића“ бодре свој тим у окршају са великаном аустријског фудбала, РБ Салцбургом)

Атмосфера на последњој утакмици је била ватрена и у „Red Bull areni“ (стадиону шампиона Аустрије) било је десетак хиљада навијача београдског клуба. Црвена звезда је успешно одолевала противничким нападима све док у 45. минуту Борјанову мрежу није затресао Израелац Дабур. Тек што је почео други део сусрета, а Салцбург је успео да дуплира

предност(2:0). Многима је, након примљеног другог гола, пласмана у Лигу шампиона изгледао много далеко, али уследио је преокрет који нико није могао очекивати. Бен је у 65. минути смањио разлику, а потом је минут касније поравнао рачуне са аустријским тимом-2:2. Ерупција одушевљења трајала је дуго, а немирини и срећни навијачи су након финалног судијског звиждука улетели на терен да прославе победу и са својим љубимцима на терену.

(Одушевљење због уласка у Лигу шампиона је подељено и на друштвеним страницама ФК Црвене звезде)

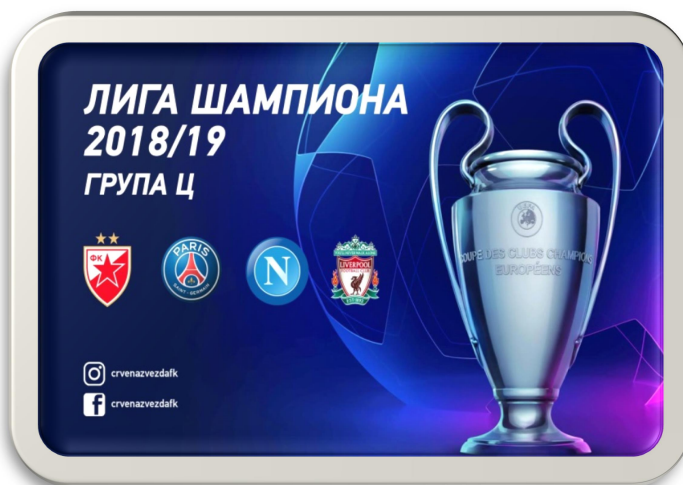
Овом победом се Звездин први део путовања успешно завршио. Тим Владана Милојевића је након двадесет и шест година вратио београдски тим у трку за круном Старог континета, али је и поред

тога ушао у историјске књиге! Наиме, првак српског клупског фудбала је једини тим који се домагао групне фазе Лиге шампиона, а да је квалификације започео од првог кола.

Жребом у Монте Карлу, који је био одржан 30. августа, одлучено је да су „црвено-бели“ у такозваној групи „смрти“ заједно са Наполијем, Ливерпулом и Париз Сен Жерменом. Сва три тима су редовни учесници овог такмичења и имају велике шансе за освајање трофеја.

ЛИГА ШАМПИОНА

Због уласка у Лигу шампиона, Звезда је инкасирала **15.250.000** евра (за наступ у квалификацијама **1.140.000** евра). Оволики новчани добитак је омогућио довођење нових играча који би могли да помогну Звезди у утакмицама елитног такмичења. У „црвено-белом“ дресу нашли су се искусни везиста Марко Марин (који је потписао уговор за Звезду преласком из грчког Олимпијакоса) и, по други пут, центарфор Ричмонд Боаџи (који је

прешао из
кинеског Ђангсу
Сунинга).

(Проглашење
доласка нових
играча у састав
тима Црвене
звезде путем

друштвених страница „ФК Црвена звезда“)

1. Реми против Наполија

Пред сами почетак премијерног кола у елитном такмичењу и под будним надзором више од 50.000 еуфоричних навијача на „Маракани“, изведен је дефиле „бесмртне“ генерације из 1991.

године која је успела да се докопа врха Европе пре 27 година.

(Дефиле „бесмртне“ генерације из 1991. године)

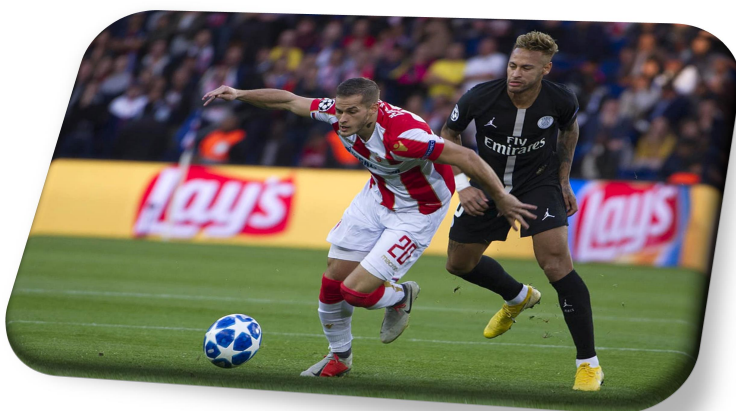
На овој утакмици победника није било (0:0), али је по многима потпуни аутсајдер такмичења (наш тим) ипак успео да извуче бод против великана из Италије, Наполија.

Тренер Звезде, Владан Милојевић, је своје виђење двобоја са тимом из Напуља поделио са српским и светским медијима, рекавши: „Леп бод, први после толико година и сигурно да су прве утакмице увек јако тешке. Видели сте преозбиљну екипу Наполија, али то су тимови на овом нивоу. Драго ми је да моји играчи схвате и виде. Мислим да има простора да будемо бољи што се тиче организације игре, али када играте против таквих играча и величина... Ипак се Наполи прошле године константно борио за Скудето.“

(деталј из утакмице са Наполијем) слика лево и слика десно (интонирање химне највећег европског клупског такмичења пред распродатим стадионом)

2. У престоници светских шампиона

Моћни Парижани су пред 40.000 навијача на „Парку принчева“ „појели“ српски тим. ПСЖ је играо у свом најбољем саставу (Нејмар, Кавани, Ембапе, Ди Марија, Буфон...) и требала му је победа јер је у прошлом колу изгубио на Енфилду од Ливерпула и то резултатом 3:2. Нејмар је у 20. минуту игре из слободног ударца са око двадесет метара удаљености успео да матира Борјана на голу, а млади Бразилац је два

минута касније дошао и до свог другог уписа у листу стрелаца. До краја првог дела сусрета су „свеци“ подigli предност на четири гола, а за то су заслужни Ди Марија (у 41. минуту) и Кавани (у 37. минуту) чија је мајсторија у казненом простору гостујућег тима крунисана слањем лопте иза леђа чувара мреже. Други део представе није имао у оволикој мери застрашујући сценарио и у њему је Звезда примила два, али исто тако и постигла један гол. Ембапе је затресао Звездину мрежу у 70. минуту игре, а пар момената касније је искусни Марко Марин надмудрио Буфона међу стивама и на тај начин постигао први гол Звезде у утакмицама Лиге шампиона. Гладан хет-трика, најскупљи играч света (Нејмар) постигао је трећи погодак на мечу када је из слободног ударца погодио сами десни горњи угао гола. Борјан је само немоћно испратио погледом путању лопте и потом се по шести пут сагнуо да је извади из сопствене мреже...

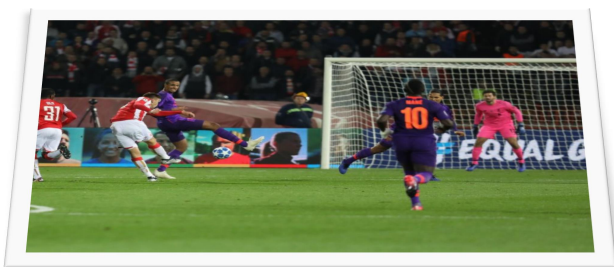
3. На славном Енфилду

У трећем колу групне фазе, Звезда је гостовала прошлосезонском финалисти турнира, Ливерпулу. Ни овде се нису наши љубимци истакли, већ су се вратили повијеног репа јер су изгубили 4:0. Два поготка на мечу постигао је Салах, а по један Фирмињо и Мане. Први је Фирмињо послао лопту у небрањени део мреже у 20. минуту игре

након асистенције са левог бока, а потом је прошлогодишњи најбољи играч енглеске лиге (Мо Салах) савладао Борјана у 45. и у 51. минуту (овај пут са беле тачке). У другом полувремену је Звездин голман успео да одбрани Манеову претњу из једанаестерца, али само пар момента касније се сенегалски нападач искупио за промашени пенал тако што је повисио предност. Многима је тада, на тренутак барем, нада за пролазак у нокаут фазу у потпуности утихнула.

4. Павков-вицепрвак Европе 2:0

Новембар 6. је међу навијачима Звезде назван као „Павковдан“ због успеха Звездиног центарфора да својим главом потуче енглеског фудбалског гиганта. Пред распродатим највећим српским стадионом, Милан Павков је постигао два гола Ливерпулу и на тај начин је обезбедио Звезди прву победу у овогодишњој Лиги шампиона! Опште славље је завладало на „Маракани“ у

22. минуту игре када је Милан Павков ударцем главом створио предност. Међутим, свега седам минута касније уследио је нови талас одушевљења и неверице јер је млади нападач након дивног соло продора поново затресао мрежу противника и то овај пут са велике раздаљине. Присуствовао сам овој утакмици и један од интересантних детаља је да се редар који се налазио у мојој близини срушио од узбуђења! На срећу, никаквих озбиљних последица није имао. Читав стадион је грмео и почело је скандрање песме упућене Милану: „Хеј, Павков! Скочи дај гол главом“ (што се никоме није скандирало још од времена Пјановића).

(Састав тима који је поразио Ливерпул)

(Прослављање победе са навијачима и сат времена након завршетка утакмице)-слика лево

(Слика која је запалила друштвене мреже представља предлог навијача Црвене звезде да се шестог новембра слави „Павковдан“)-слика десно

5. Несретни плес са Наполијем

На „Сан Паолу“ је Наполи угушио Звездин сан о проласку у осмину финала. Хамшик је паметно искористио кикс у задњој линији „црвено-белих“ да доведе свој тим у рану предност(11. минут). Велики играчи као што је Мертенс знају да искористе противничке грешке, које су бедеми Црвене звезде начинили и у 32. минуту када је домаћи играч дуплирао предност. У другом полувремну је Мертенс поготком угла гола наставио потоп српског клуба. Мајсторска асистенција новог играча Звезде ,Марка Марина, довела је Бена у самосталан сусрет са противничким голманом из кога је гостујући центарфор постигао утешни гол. Утакмица је завршена резултатом 3:1 у корист Италијана.

(Обавештење о голу Бена против Наполија на друштвеним мрежама „ФК Црвена звезда“)

6. Последња станица

Поразом у претходном колу, сан звани Лига шампиона је био пред свршетком, али то није значило да је Звезда у потпуности изгубила шансе да презими у Европи. Срећом, постоји и Лига Европе(ниши ранг европског клупског такмичења) који у своју нокаут фазу прима и трећепласиране тимове из групних фаза Лиге шампиона. Звезда, иако последња на табели

групе ц, имала је своју мршаву шансу-само што је, пре свега, морала добити Париз Сен Жермен у свом дворишту. Децембра 11. одигране су последње утакмице групних фаза најелитнијег турнира старог континента. Звезда је пред пуним трибинама дочекала Французе који се нису дали, за разлику од Ливерпула, уплашити ватрене и према

Парижанима непријатељски настројене атмосфере. Свега девет минута им је било потребно да започну демолирање домаћина(Кавани је отворио серију). До краја полувремена се и Нејмар нашао у листи стрелаца. У другом делу је гол Марка Гобељића(у 56. минуту) унео „делијама“ трачак наде за преокретом, али и она бива убрзо угушена јер је Маркињос постигао гол главом након изврсног Ди Маријиног сервирања лопте из слободног ударца са леве стране. У зауставном времену је један од најмлађих играча на терену, Килијан Ембапе, постигао четврти погодак којим је Звездина судбина у овогодишњим европским такмичењима запечаћена.

(Марко Гобељић прославља свој гол против ПСЖ-а)

Спорт

И поред тога што је Звезда испала из европског такмичења, туга није владала на терену већ понос и осмеси. Дуго се чекао повратак врхунског фудбала и сви су упознати са квалитетом овог спорта у нашој држави. Модерни фудбал је машинерија за производњу новца, нечега што у нашем фудбалу ни изблиза нема колико у врхунским клупским такмичењима у другим земљама. Звезда је ове године доказала да онај прави фудбал, испуњен емоцијама, жељом за победом уместо јурњавом за парама, још увек постоји!

Максим Њего 4/10

Лузитанија

-Дејан Атанацковић-

„Када би у историји остала упамћена, а то се свакако неће догодити, ова би лудница извесно вековима била пример најуспешнијег државног пројекта на овим просторима.“

Дејан Атанацковић је добитник НИН-ове награде за најбољи роман 2017. године. Он је мултимедијални уметник, предавач ликовних и визуелних уметности који живи и ради на релацији Фиренца – Београд. Претходних пар година води радионице засноване на дијалозима студената и психијатријских пацијената, покренуо је пројекат „Други поглед“, иницијативу за нове наративне токове кроз јавни рад београдских алтернативних водича, а „Лузитанија“ му је први роман.

Лузитанија је путнички брод који је испловио из Њујорка 1915. године и који је потпољен немачким торпедима под неразјашњеним околностима. У октобру исте године, господин Теофиловић, један од преживелих путника, долази до прве психијатријске бонице у Београду и нехотице јој даје име, јер са себе не скида прслук за спасавање на којем је исписано име брода.

„Пацијенти су се утркивали ко ће најпре тој речи смислити значење, јер, како раскошна машта умно оболелих налаже, ништа у животу не може да буде само једна ствар, а да истовремено не буде још стотину других.“

Од свега што може да падне на памет, Лузитанија је за лудаке представљала име њихове утопијске државе, једине аутономне територије у Србији под окупацијом Аустроугарске 1915.г.

Роман прати више паралелних прича, кроз које се провлачи неколико заједничких елемената.

Теофиловић је грађанин Њујорка српског порекла, који цео живот гради своју гробницу. Једног дана, он напрасно одлучује да отпутује у ратом засхваћени Београд, да потврди куповину парцеле на Новом гробљу. После потапања брода, он је грешком проглашен мртвим, и наставља сам своје путовање ка домовини, кроз ровове Западног фронта.

Василије Арнот је таксидермиста и фотограф који напушта Србију после Мајског преврата 1903.г. и одлази у Фиренцу са пријатељем Едуардом Ходеком. Тамо сарађује са Антрополошким музејем и у музејским подрумима његова судбина ће имати неочекивани обрт.

Душан Стојимировић је лекар који је укинуо насилни третман психијатријских болесника, увео предавања, хор и слободно кретање. Користи аутономност своје болнице да би сачувао музејске експонате од ратног уништења и са својим пацијентима, под окриљем животињских маски, лута по избомбардованом Београду.

Писац нас провлачи кроз улице Беча, Њујорка, Фиренце и Београда (који после прочитаног романа видимо у другачијем светлу), кроз житко блато и крв Западног фронта, одсечене гангренозне удове аустријских војника, подруме музеја, латентну шизофренију, болести и једино право лудило – рат. Вешто уплетени историјски детаљи у пишево платно маште, преплављују читаоца питањем шта се од свега заиста десило, верујући да је немогуће могуће.

Поред многих слика и симбола које нам овај чудесни роман пружа, доминира порука да једино чега се морамо плашити више од лудила и смрти је, управо, људска глупост.

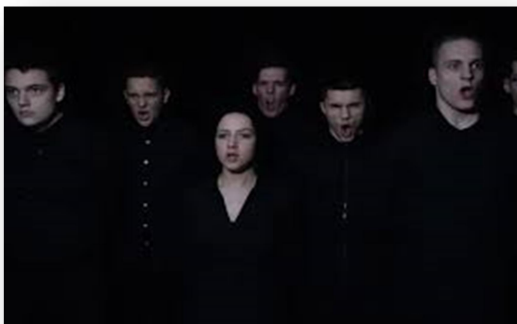
Тара Ђукић 3/3

Борилачки клуб сада и у нашем граду!

„Прво правило Борилачког клуба: о Борилачком клубу се не прича!”

Вероватно најпознатије речи из романа Чака Паланиука, али и истоименог филма Дејвида Финчера. Говорим, наравно, о причи „Борилачки клуб” која је своје место на великом екрану нашла 1999. године, али на позоришне сцене ступила тек 2018.године. Глумачки студио „Центар” , на челу са Ненадом Радовићем Нешом, поставио је сјајну адаптацију ове приче са мотивима и из филма и из романа на сцену „Американа” у Дому омладине 10. децембра 2018. године, а ми смо поразговарали са глумцима о томе како је било спремати представу са оволико акције.

Нећемо вам одавати детаље приче, наравно, јер то одузима сву забаву гледања, али треба да знате неке основне информације. Представа прати Т.Д.-а, младог полазника приватне школе коју може да приушти захваљујући стипендији. Међутим, Т.Д није задовољан својим животом, нити самим собом. Ствари полако почињу да иду наниже када изгуби стан у експлозији, међутим, у свом том

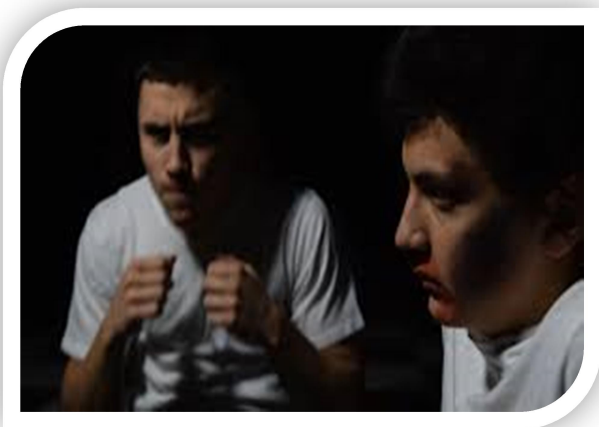
хаосу Т.Д. упознаје Тајлера Дардена. Млад, згодан и пун самопоуздања, Тајлер се спријатељи са очајним и изгубљеним Т.Д.-ом и постаје све што је он икада желео да буде. Т.Д. почиње да идолује Тајлера, и тако му допушта да га увуче у свет Борилачког клуба.

Прича ту почиње, и развија се у разним правцима, дотичући се тешких тема као што су болести, депресија, самоубиство, ментално обољење итд.

Љубитељи филма цениће сјајну кореографију и реалистичне борбе које можемо видети на сцени, док ће они који су прочитали и роман осетити болесну атмосферу коју чине ликови, осветљење и музика.

Причали смо са глумцима, Немањом Станковићем (Т.Д.) и Страхињом Миљковићем (Реј) о спремању ове феноменалне представе.

„Спремати сцене акције је било јако занимљиво. Сви смо учествовали по мало, свако је имао неку своју идеју или предлог, и кад се све скупило и уобличило, дало је нову јачину и енергију представи.“, рекао је Страхиња када смо га питли о спремању акционих сцена, којих је доста у представи.

Како је представа утицала на вас?

„Подстакла ме је да много више размишљам о датој теми и да се запитам како младима указати на замке на које наилазе у процесу свог одрастања и мислим да је позориште добар начин за тако нешто.“ рекао је Немања, а Страхиња је додао: *„Довољно да се најезим на неке сцене које су изузетно тешке за разумевање, посебно јер су сви ликови веома уврнути, а мислим да је савршен пример тога Клои, па чак и Марла.“*

„У процесу рада на лику неопходно је наћи личне мотиве који нас покрећу, тако да је моје повезивање са Т.Д.-ом било неизбежно. Такође, Т.Д. је занимљив лик јер видимо његову промену кроз целу представу и то како остали ликови и дешавања утичу на њега “, одговорио је Немања о Т.Д.-у.

И Страхиња и Немања сведочили су да су пробе енергичне и позитивне, да су сви веома укључени и константо дају своје предлоге и идеје о томе како побољшати представу. Страхиња нам је чак испричао и анегдоту са једног од наступа.

„Толико се добро капирамо да када сам ја заборавио реквизит за једну од сцена, успео сам да сигнализирам Немањи да ми га као ‘случајно’ баци на сцени, а да то нико не примети. Изгледало је као увежбан део представе, иако је била импровизација на лицу места.“

Култура

Битно је споменути и да је Страхињи ово било прво појављивање на сцени, док је Немања студент треће године ФДУ. Страхиња је јако задовољан својим новонађеним хобијем, док Немања своје појављивање пред публиком описује као осећај задовољства и одговорности.

Ови момци, као и остатак екипе, вредно су радили да поставе сјајан спектакл на сцени. Представа наставља да се игра у Дому омладине од марта, и топло препоручујемо да је погледате!

Мила Тодоровић 3/8

„ЈУЖНИ ВЕТАР” У ОЧИМА МЛАДИХ

„Јужни ветар” је ове јесени био филм који је испунио биоскопе широм Србије, како млађом, а тако и старијом публиком. Филм се може сврстати у акциони и многи чак праве и референцу са познатом франшизом америчких филмова “The Fast and The Furious” због сличности тематике, количине акције и узбуђења у филму. Ово је ређи пример српског акционог филма што је сасвим сигурно и освежење за публику наших простора.

Филм се између осталог бави и присутним феноменом „повратка у деведесете” који млађе генерације доживљавају као врсту романтизма, идеализујући те године без правог познавања сурове реалности који је тај период носио. Хумор, који је иначе неизоставан део домаћих филмова и овде је актуелан, што га и чини управо толико атрактивним. За филм је одрађен одличан кастинг и састав глумачке екипе чине неки од наших најквалитетнијих филмских и позоришних глумаца што је и потенцијално проузроковало то да овај филм буде 9. најгледанији филм ове године у нашим биоскопима. Међу њима су: Милош Биковић у главној улози Петра Мараша који је тренутно један од наших најактуелнијих и најатрактивнијих глумаца и који је, дефинитивно, привукао пуно пажње (поготово међу женском публиком); Жика Тодоровић у улози Јанија, која је на мене оставила највећи утисак, како због изведбе самог Тодоровића, тако и због самог лика који је заиста великим делом допринео управо оном хумору који прожима ово дело.

Заиста мислим да нико од узраста 7 до 107, баш као што „Забавник“ каже, није пропустио да се насмеје на саму Тодоровићеву интерпретацију Јанија. Глуме још: Драган Бјелогрић у улози Цара, Милош Тимотијевић у улози Ступара, Богдан Диклић, Миодраг Радоњић итд. Овај филм је, такође, и последње појављивање нашег легендарног глумца,

Небојше Глоговаца који игра улогу немилосрдног вође београдске аутомобилске мафије, Голуба и мислим да је сувишно ишта коментарисати о његовој изведби с обзиром на то да...па, мислим, то је Небојша Глоговац.

Још једна врло важна ставка је и избор музике за филм која је сасвим сигурно играла итекаку улогу у привлачењу публике, и то млађе публике. Извршена је једна манипулација музичким елементом, поготово због приказане тематике „данашње Србије и њених квази-криминалаца који се једни међу другима убијају за мале паре и ништавлуке, а у свету не би ни могли да

прођу као такви какви се на нашим просторима представљају” и, наравно, ово је један од најпаментније одрађених потеза у прављењу читавог филма. После овога више се по кафанама неће слушати Бренина верзија „Луда за тобом”, већ бугарска верзија ове популарне нумере у извођењу певачице Камелие тј. „Луда по тебе”. Међу ауторима музике за филм (soundtrack) нашли су се и Сенидах, Раста, Цоби који су међу популарнијим извођачима данашње музичке сцене. Оно што јесте замерка многих, и то поготово млађе публике коју сам питала за мишљење, је сценарио филма. Међу коментарима, код већине, јавља се то да је генерално тематика „излизана и већ виђена”. По свему судећи, од филма се очекивала сложенија прича и заплет, а међу замеркама се нашло и то да филм не носи довољно јаку поруку, са чиме бих и ја морала да се сложим. Ево и неких коментара на филм:

“Режисери у Србији треба да прекину да се баве приказивањем крими турбо фолк Србије и да пређу на интересантније теме”.

“С обзиром на коментаре и избор глумаца, као и сав маркетинг, сматрам да је филм прецењен и очекивала сам много сложенију причу. Такође, све се врти око криминала, што је већ виђено у пар наших домаћих филмова и филм не носи никакву конкретну поруку. Глумци су професионалци и одлично су одрадили свој посао али мислим да без озбиљније приче овај филм може да буде само опуштање за мозак.”

“Филм носи поруку, али сматрам да би она могла бити наглашенија него што јесте. Требало би да се јаче исказе порука о томе како криминал не доноси ништа осим новца, већ само доводи до распадања породице али и личности саме по себи. Све у свему, допао ми се филм и порука коју је носио, само је она могла бити израженија.”

„Мислим да је филм одлично снимљен и генерално ми је филм држао пажњу, међутим, не преферирам овај жанр филмова. СМЕТАЛО МИ ЈЕ ШТО ТОКОМ ЦЕЛОГ ФИЛМА ПСУЈУ .

„Филм је одлично урађен и један је од наших квалитетнијих филмова . Глумци су одлично урадили свој посао, мада се моја замерка тиче саме радње филма. Мислим да је ово већ помало „излизана” прича која код нас пролази, али је класична прича „паре, кола, кучке” са све дрогирањем и свиме осталим што иде уз то”.

“Филм је за наше просторе напредан, забаван је и направљен за широку публику свих узраста али посебно алудира на младе” .

Све у свему, филм „Јужни ветар” је у техничком смислу један од бољих филмова домаће сцене, међутим, замерка су општа места филма, као што је малочас поменуто. Иако радња филма није нимало далеко, нажалост, од реалности у којој живимо у Србији, изгледа да су се сви већ заситили овим причама и да се ипак поред акције, очекује и неки компликованији заплет и поука. То је можда елемент који је требало да буде јаче изражен. Сурова је истина да данас, заиста, живимо у изобилу криминала, и ко зна када и да ли ћемо се икада испетљати из данашњег шљама и „Грандовизије” нашег друшва. Међутим, потребно нам је да људи на екрану поред оваквог приказивања ситуације уједно пошаљу и што јачу поруку и натерају нас,

Култура

нове генерације, на размишљање а можда нас и инспиришу да, напoкoн, направимо промену овог „исквареног” друштва које промовише погрешне животне и моралне вредности .

Јана Стојановић 4/10

❁Класично и симболично❁

Људи су још у античко време придавали значајну улогу накиту који је ношен. Изложба Музеја примењених уметности под именом „Класично и симболично прстење и минђуше до средњег века“ је настала са идејом да се покаже како се утицај Антике преноси кроз векове све до тадашње средњевековне Србије. Ова изложба је, такође, отворена после више деценија и посвећена је накиту из импресивне колекције Музеја, коју чини 95 предмета. Ово је била јединствена прилика за све љубитеље накита и историје, а коју су ученици Пете београдске гимназије и искористили. Уколико нисте успели да посетите музеј, овде можете видети ретроспективу ове изложбе.

Минђуше

Минђуше данас, као и тада, имају улогу да украсе и улепшају изглед особе. Утицај Антике је увек актуелан. Минђуша која је ношена од стране мушкарца или жене, представљала је статусни симбол. Облик који је био најзаступљенији кроз векове јесте лунцчасте тј. месечеве минђуше. Оне настају у Месопотамији (град Ур), спајањем два златна листића чиме се добија облик Месеца. У хеленистичком накиту, такође, можемо приметити иазијски утицај (тешке, упечатљиве минђуше).

Насупрот томе, Римљани су волели елеганцију и дискретност, чија популарност је данас присутна. Словени из тог доба примали су утицаје источњачке културе, понајвише византијске. Најзначајнији пример византијских минђуша су Симонидине минђуше, које су битне јер се у њима види модификација тадашње византијске минђуше. Контрадикторно том времену, жене у Византији су веома волеле накит, како је и кустос рекао „Жена би урадила све за добар пар минђуша“ а то се супростављало хришћанском учењу скромности.

Модел инспирисан Симонидиним минђушама:

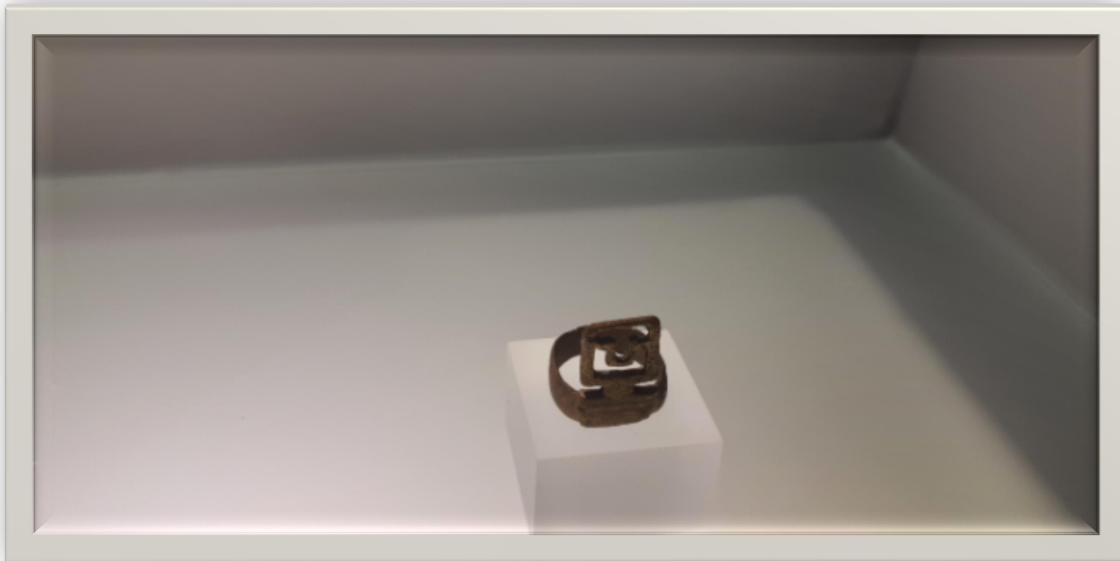

Прстење

Прстење је увек било, и остало актуелно. Кроз векове, облик и функција прстења су еволуирали до данас. Све је кренуло од античког доба где најзначајнији примерке налазимо у Грчкој, Египту и Риму.

Техника глиптике је била најкоришћенија, служила је за гравирање драгог камења у сам цилиндар прстена. Теме које су биле најпопуларније кроз цео антички медитеран представљале су угравирану слику на прстену. Током времена су ипак изгубиле популарност, и заменило их је полудраго камење. Римљани су највише користили полудраго камење у изради прстења, уносили су зелену боју посебно смарагдом, који је сматран вреднијим и лепшим од дијаманта, бисера и злата. Како су векови пролазили, теме су замењене калејама, рељефастим приказима. Најзначајније је коришћење стаклене палете која је имитирала драго камење. Модулацију прстења уочавамо код Римљана, где прстен поприма елипсasti облик. Најзанимљивији облик римског прстења је „прстен кључ“ који је служио за откључавање ормарића.

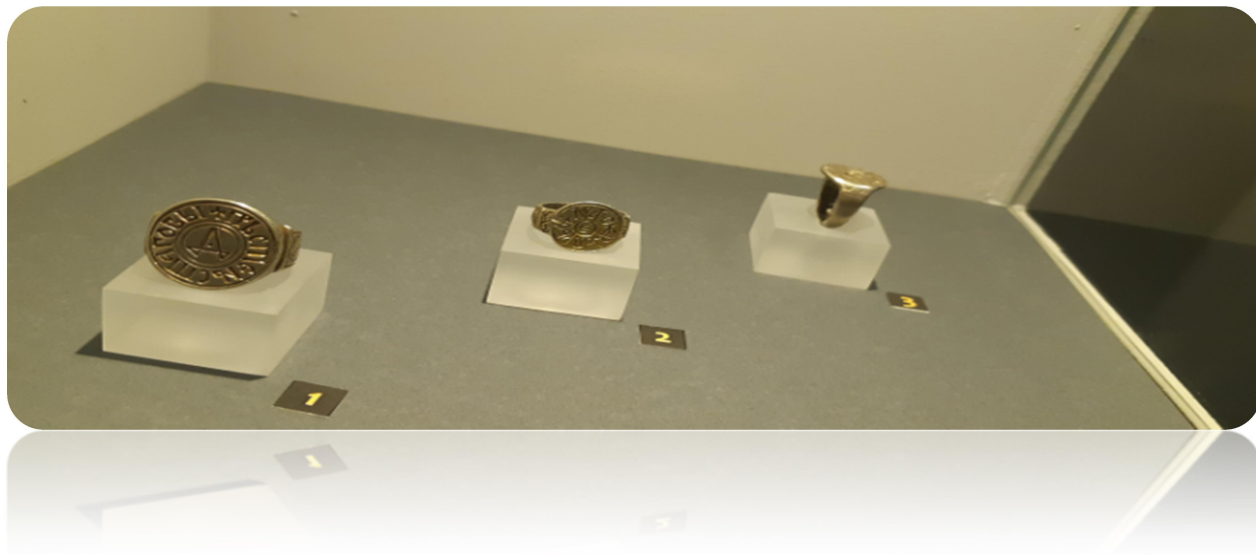
Прстен кључ:

Што се наших простора тиче, Ново брдо је било најзначајнији рудник где се производило највише накита у Србији . Најпопуларнији је био „витешки прстен“ у коме су се видели мотиви готике, хералдички мотиви (змајеви, грифони, лавови).

У Србији је то било битно због витешког Реда Змаја из 15. Века.

Најзаступљенија боја била је црна (нијеро), комбинација сумпора и оксида. Она је стварала леп контраст на злату и сребру.

Примећује се на облику занимљивог „стреличарског прстена“ који је првобитно имао улогу да прима притисак тетиве кад се пусти стрела, али је касније постао само украсни прстен.

Стреличарско

прстење

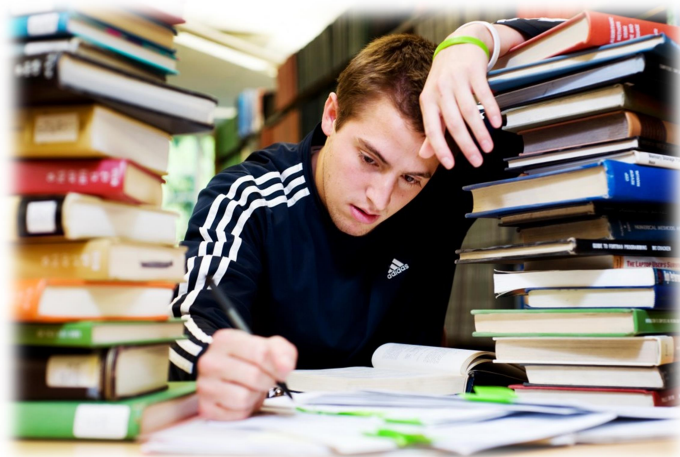

Ова

изложба је пружила диван увид у еволуцију накита и преношење утицаја на савремено доба. Читаво ваншколско искуство је било веома информативно. Људи су имали прилику да на један интерактивни начин допуне своје знање захваљујући посвећености професорке Наталије Богдановић. Поред пријатне атмосфере, можемо рећи и да је овакав вид ваннаставног ангажовања веома користан како за ђаке, тако и за професоре. Надамо се да ће више професора почети да спроводи овакве интерактивне секције.

Софија Ацић 3/10

Да ли су матуранти заиста спремни за факултете?

Ако сте матурант, или познајете макар једног, онда сигурно посматрате живот једног ученика у последњој години својих средњошколских дана. Меланхолична или не, та година никада не долази сама, прате је стрес, неодлучност али и велики притисак друштва и околине, који заједно ипак доносе

нешто добро. Али, колико су данашњи матуранти заиста спремни да се боре? Колико је оних који су одлучни на путу ка остварењу својих снова?

Сви матуранти налазе се пред великим питањем будућности, било да га сами себи постављају у бесаним ноћима, или су пред ово питање постављени од стране околине. Али, колико њих заиста зна прави одговор?

Поред школа које похађају, и у којима за собом морају да остављају сјајне резултате, матуранти имају задатак не само да донесу одлуку која, како многи данас кажу, „одређује њихов даљи живот и будућност“, већ и да се за ту одлуку вредно и марљиво боре, како би успели да је

реализују. Није мало ни неодлучних ученика, који за собом носе још већи терет и подлежу константном притиску. Може ли се таквим ученицима помоћи, и на који начин? Ово питање је

само једно од бројних, које нас је мотивисало да спроведемо анкету, како бисмо сазнали одговоре и чули мишљења, али и исповести матураната наше школе. Њихове анонимне одговоре поделићемо са вама, како бисмо заједно створили стварну слику о свакодневном животу данашњих матураната, о страху који у њима буде пријемни испити, али и о томе које сфере данас највише привлаче младе.

1. Пол: а)М б)Ж	а)Сопствена жеља
2. Да ли мислиш да си спреман/спремна за факултет?	б)Сигурно радно место
а)Да	в)Наговор родитеља или другог ауторитета
б)Не	г)Туђе искуство
в)Нисам сигуран/сигурна да сам спреман/спремна	д)Пријатељи
3. Образложи свој одговор на претходно питање.	8. Да ли је на твоју одлуку утицало то што су се и твоји блиски пријатељи одлучили за тај факултет?
4. Да ли си одлучио/одлучила који ћеш факултет уписати?	9. Шта ти је важније?
а)Нисам	а)Да се бавиш послом којим волиш.
б)Нисам	б)Да се бавиш добро плаћеним и сигурним послом.
5. Ако јеси у којој сфери?	10. Да ли си затражио/ла стручну помоћ у виду проф. Оријентације?
а)Природне науке	а)Да ; Да ли ти је она била од помоћи? а)Да б)Не
б)Друштвене науке	б)Не
в)Језици	11. Како се спремаш за пријемни испит?
г)Спорт	а)Самостално
д)Уметност	б)Идем на припреме
ђ)Друго:	12. Како је спремање за факултет утицало на оцене и твој рад у школи?
6. Како и зашто си се одлучио/одлучила баш за тај факултет?	
7. Шта је утицало на твоју одлуку?	

Примерак неурађене анкете

Почели смо да се, спроводећи анкету, упознајемо са мислима и проблемима матураната наше школе, а као крајњи резултат добили смо педесет и две урађене анкете: педесет и два другачија одговора, супротстављене ставове, различита схватања, али и врло сличне проблеме пред које их је све поставила ова последња - матурантска година. Пре свега, као прво питање поставили смо им оно најважније, а одговори које смо на њега добили, нажалост, нису нас обрадовали.

„Да ли мислиш да си заиста спреман за факултет?“

Бројне су полемике вођене око питања „Када је у ствари право време за доношење великих одлука?“

Да ли велике одлуке могу да се донесу са осамнаест, или већ са четрнаест година при уписивању средње школе? Резултати наше анкете убедљиво су доказали да се данашњи матуранти не осећају спремнима за године образовања које су пред њима. Само седамнаест, од педесет два испитаника, са сигурношћу је одговорило: „Да,мислим да сам спреман“. Велики је број ученика који нису сигурни у свој одговор, али ипак, највећи је број оних који су заокружили кратак и јасан одговор: „Не“. Као што сам већ рекао, никада није утврђено који је прави број година које један ученик мора да има да би био довољно свестан и способан да донесе одлуку која ће у сваком смислу усмерити његов даљи живот. Ипак, сложићете се да године не могу показати нити доказати зрелост. Она најчешће долази са одговорношћу и способношћу да прихватимо последице свог понашања и својих одлука, а оне код некога могу да дођу у осамнаестој, а код некога заиста и у четрнаестој години. Дакле, не постоји прави број година предвиђен за доношење великих одлука, али у сваком случају ни седамнаест није мали број, с обзиром на то да се односи на број ученика који могу за себе кажу да су заиста спремни за велике промене. Ипак, занимало нас је који су разлози који у ученицима буде сигурност или пак несигурност.

На ово питање добили смо бројне одговоре, од којих се многи међусобно разликују, али смо ипак увидели одређене правилности и одговоре који се најчешће понављају и које бих волео да вам издвојим као, по мом скромном мишљењу, најважније и најупечатљивије.

Највећи број несигурних ученика, као разлог своје несигурности навело је недовољно припремање за факултете. Наравно, морамо узети у обзир да је анкета спроведена у децембру 2018.године, па стога овај одговор није био неочекиван. Истина је да постоји огроман мањак времена који прати матуранте током читаве године, а неки од

матураната можда и даље нису осетили потребу за припремањем или, једноставно, не осећају колико су уписи у ствари близу. Међутим, наши испитаници истакли су и друге проблеме који у њима буде несигурност. Велики број сложио се да је огромна препрека управо страх од новог и непознатог, али и меланхоличност за старим, као верни пратилац овог страха. Није мали број ни оних који тврде да једноставно не желе да прихвате бројне обавезе и одговорност које их чекају-као што сам и рекао, године никако не могу доказати зрелост. Као значајан проблем јавила се и несигурност изазвана чињеницом да се велики број ученика друштвеног смера определио за природне факултете, због чега ови ученици осећају да су у заостатку и немају довољно

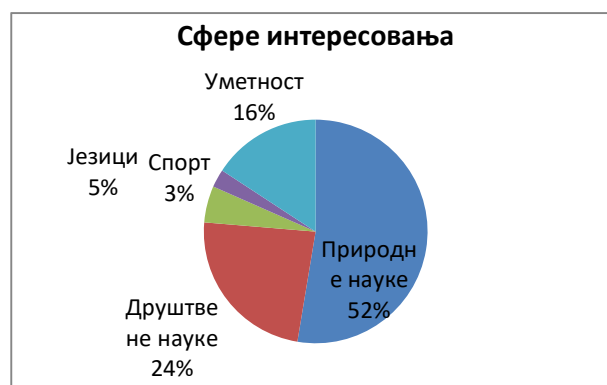
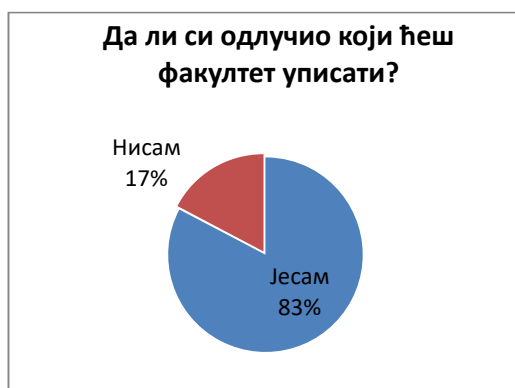
самопоуздања да би превазишли ову препреку. Ми им, у сваком случају, желимо срећу. Међутим, шта је са спремним ученицима? Оно што нам је привукло пажњу, јесте чињеница да се немало пута на нашим анкетама јавио одговор „Доста ми је средње школе. Спреман сам за факултет.“ Ова реченица помогла је великом броју ученика као аргумент за њихову спремност, док смо у следећем одговору наишли на посебан вид спремања за факултет:

„Спреман сам, али психички. Било је потребно дуго времена да се психички припремим, али мислим да коначно јесам.“

Дакле, драги матуранти, није довољно само вежбати задатке како бисте се припремили, морате поради и на психичком припремању и прихватању промена које су неминовне.

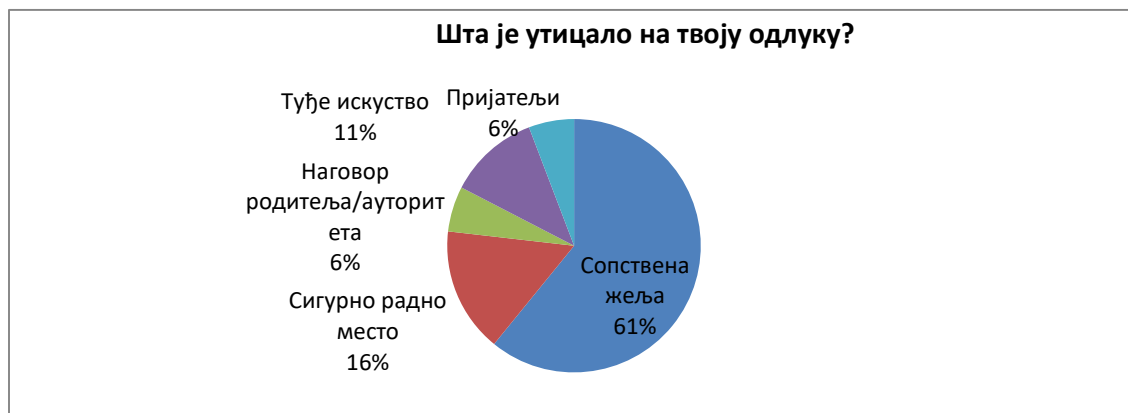
А колико, од наших педесет два испитаника, зна шта ће да упише?

На срећу, четрдесет три. Морам признати да сам као позитиван одговор на ово питање очекивао много мањи број, знајући и познајући велики број матураната који се заиста нису одлучили. Али, у сваком случају, 83% одлучних испитаника заиста јесте изузетно добар резултат за децембар 2018. године. Највећи број, скоро 50% одлучних испитаника, одговорили су да њихов факултет припада сфери проучавања природних наука. Осталих 50% подељено је међу друштвеним наукама, језицима и уметношћу, од којих велику већину држе друштвене науке као што су историја, право и сл. Оно што могу да кажем да је неочекивано, јесте да су само две особе изабрале да се баве језицима, иако већину наших испитаника представљају ученици друштвеног смера. Углавном, шта је утицало на њихову одлуку? Да ли је то сопствена жеља, сигурно радно место или наговор родитеља или неког другог ауторитета?

97.7% одлучних ученика рекло је да је пресудну улогу у доношењу њихове одлуке имала управо сопствена жеља, што је изузетно добар резултат, и нешто што заиста јесте за похвалу. То је директан доказ да се данашња омладина води својим жељама и ониме што их занима, ониме што воле и чиме желе да се баве. Ипак, четворо је оних који су истакли да је на њихову одлуку

утицао наговор родитеља, што није исто што и родитељски савет. У овом случају,

четири није мали број, али смо ипак захвални на искрености наших испитаника.

Често сам се сусретао са људима који су уписали средњу школу или факултет не знајући шта желе, па су се водили својом жељом да остану уз своје блиске пријатеље, и уписали исто што и они. Признаћу да сам ја један од оних који је вођен том жељом уписао средњу школу, али ћу се потрудити да факултет упишем вођен другим идеалима. Управо ово био је повод да на ову анкету ставим и питање на основу ког ћу закључити да ли постоје ученици који су спремни да изаберу онај факултет који су изабрали њихови блиски другари. И постоје. Чак их је четворо. Четрдесет осам је оних који ипак знају да ово не треба да буде околност која ће утицати њихову одлуку.

Честе су ситуације које нас ставе у непријатан положај да морамо да изаберемо свој приоритет и одлучимо се да ли ћемо поћи путем љубави, или, по мишљењу многих, сигурнијим путем-путем новца.

Желели смо да видимо шта је оно што наши матуранти сматрају својим идеалом и да ли би пре пристали на то да им будућност донесе сигуран и добро плаћен посао, или се ипак, макар у теорији, њихов избор зауставља на послу које воле. Резултати су нас изненадили. Чак двадесет особа на прво место ставља добро плаћен посао. Да ли то указује на превелике амбиције или само на погрешан мотив? Најчешће су деца оваквих ставова управо она која можда у детињству нису имала довољно, те да би на сваки начин избегли такав осећај у даљој будућности, спремни су да по сваку цену као свој врховни циљ и мотив поставе новац, што свакако није за осуду. Међутим, може ли особа која има сигуран и добро плаћен посао заиста бити срећна, уколико се бави послом који не воли? Тридесет два ученика мисли супротно.

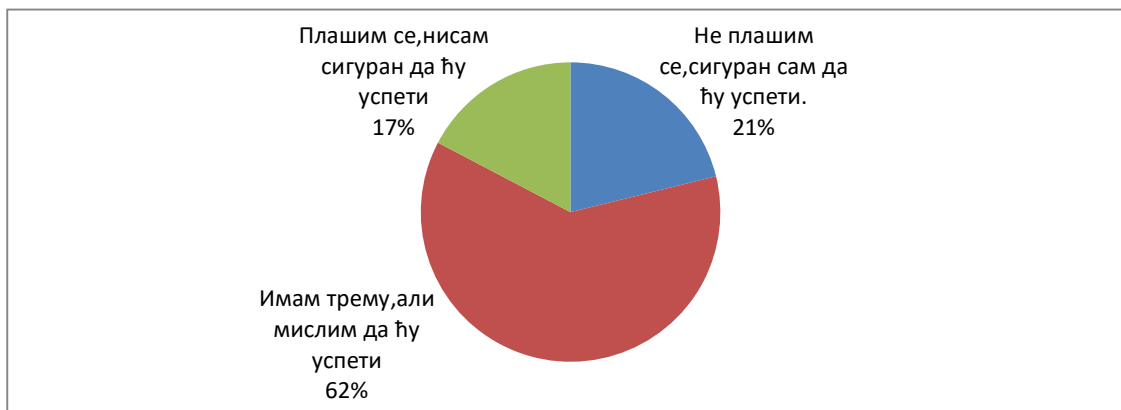

Чак двадесет особа на прво место ставља добро плаћен посао. Да ли то указује на превелике амбиције или само на погрешан мотив? Најчешће су деца оваквих ставова управо она која можда у детињству нису имала довољно, те да би на сваки начин избегли такав осећај у даљој будућности, спремни су да по сваку цену као свој врховни циљ и мотив поставе новац, што свакако није за осуду. Међутим, може ли особа која има сигуран и добро плаћен посао заиста бити срећна, уколико се бави послом који не воли? Тридесет два ученика мисли супротно.

А, да ли су наши матурантни, поготово они неодлучни, свим силама покушали да пронађу решење свог проблема? Многи су ставови да професионална оријентација свакако није нешто на шта би матуранти требало да се ослањају, нити нешто што у доношењу њихове одлуке треба да има

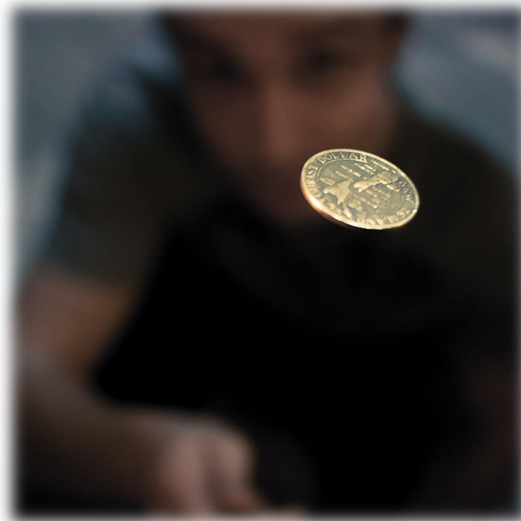
пресудну улогу, али исто тако, сложићете се да радећи овај тест не можемо ништа изгубити, већ само добити. Тридесет четири од педесет два испитана матуранта наше школе никада није затражило овај вид помоћи. Осамнаест ученика упознано се са овим тестом, и искуства и мишљења о томе колико је он заправо од помоћи су подељена. Једнако подељена. 50% ученика који су затражили стручну помоћ у виду професионалне оријентације тврди да им она није била од помоћи, док такође 50% ученика тврди да им је помогла. Дакле, иако сам као одговор на 6. питање ове анкете (Како сте се одлучили баш за тај факултет?) само једном прочитао одговор „Професионална оријентација“, ово ипак није потпуно неефикасан метод, стога, треба га пробати.

А на дугом путу ка факултетима, многи не иду сами. Велика већина матураната кроз овај период пролази са професорима који их темељно припремају за упис. Тридесет од педесет два испитана ученика не спрема се самостално већ уз помоћ професора који их припремају, и на тај начин припремају се детаљније, брже и квалитетније, али наравно многи не могу приуштити овакав начин припреме. Са стручним припремама, или без њих, овај пут је свакако исцрпљујућ. Утиче ли он на оцене матураната и њихов рад у школи, и ако да-како? Углавном лоше. Највећи број испитаника, двадесет три, заокружило је: „Лоше. Немам довољно времена и под сталним сам стресом.“ Ипак, чак

двадесет ученика тврди да им припремање за факултет једноставно није утицало на рад у школи, док је само пет оних који сматрају да ово припремање утиче добро на ученике, стварајући им радне навике.

За сам крај, желели смо да са нама поделе свој тренутни поглед на будућност, али и своју сигурност коју у овом тренутку осећају. „Да ли се плашиш да нећеш уписати жељени факултет?“ Само девет испитаника поделило је са нама свој страх, рекавши да нису сигурни да ли ће бити примљени на жељене факултете, док је једанаесторо испитаника потпуно сигурно да ће остварити своје жеље. Највећи је број оних који осећају неки вид, надамо се позитивне, треме, али ипак мисле да ће успети. Позитивна или не, трема је сасвим нормална у оваквим околностима, као и мала доза несигурности коју смо приметили код матураната наше школе, поготово ако узмемо у обзир да је анкета спроведена у децембру, шест месеци пред пријемне испите. У сваком случају, свим матурантима желимо да остваре своје циљеве, и да на путу ка њиховом остварењу наилазе на добре људе, али и бројне успехе. Надамо се да ће наши матуранти срећни, задовољни и остварени, напустити ходнике наше школе, али смо сигурни да управо те ходнике никада неће заборавити. А неодлучнима, и онима који се двоуме, упутио бих један савет. Када год треба да донесете велике одлуке, баците новчић. Јер, док се новчић налази у ваздуху преврућући се са главе на писмо, свако од нас потајно зна чему се нада.

Душан Тавић 4/10

Добро дошли у Деда Мразов дом!

Сигурно сте већ чули за доброг старог Деда Мраза. Међутим, да ли знате одакле он стварно потиче? Ради се о Финској, која је осим Деда Мраза, земља ирваса, рибе и снега.

Главни град Финске је **Хелсинки** где ћемо и започети ово путовање.

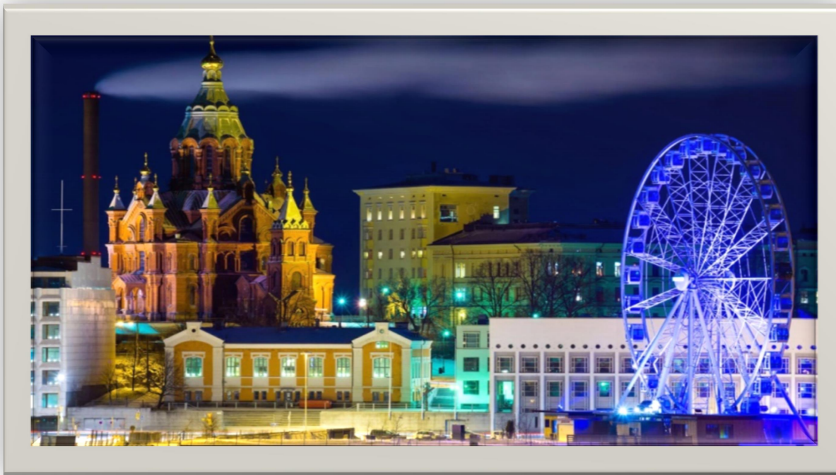

На први поглед **миран** и прилично **чист** град. Оно што вас сачека одмах на аеродрому јесу **љубазни људи** који врло течно причају енглески. Генерално, у Финској енглески течно причају и таксисти,

угоститељи, продавци, кустоси у музеју, као и људи које срећете на улици. Веома су смирени и свој посао раде без журбе и нервозе.

Док се возите улицама **Хелсинкија** запазићете да су празне и можда закључити да је слабо насељен. Међутим, становници Хелсинкија, као и туристи, обично проводе време у **тржним центрима**. Они су и настали у скандинавским земљама, управо због тога што људи због хладноће не могу пуно времена да проводе на улицама. Има их веома много и поред уобичајених трговинских марки, у њима можете видети и велики број финских брендова. Генерално се труде да формирају домаће брендове, како за одећу и ципеле, тако и за храну и козметику. Већина њихових домаћих производа су природни и то представља главни фактор на основу кога они купују неки производ. **Цене су много више** у односу на Србију, али ако узмемо у обзир њихов животни стандард потпуно су разумљиве. **Оно сто свакако упада у очи јесте цена једне флашице воде која износи 3,5 евра, али финска вода са чесме је проглашена за најчистију на свету, па није ни потребно куповати флаширану воду.**

Познато је да Финци нису много ратовали, па тако њихови музеји нису испуњени причама о историјским догађајима. Они се базирају на уметности, и Финска је веома богата уметничким делима сликара. Такође, **Јан**

Сибелијус, познати композитор, пореклом је из Финске. Пејзажи су обично зимски, тмурни, испуњени хладнијим тоновима, јер је то најзаступљеније време у Финској. Овакво време је још израженије у **Лапонији** која је наша следећа дестинација.

Дан у Лапонији траје **прилично кратко**, свиће тек око 10 часова, а сунце залази већ око 14 часова. То не спречава становнике Финске да буду насмејани и љубазни. Сигурно сви знате за једног

од најпознатијих становника Лапоније - **Деда Мраза**.

У његову част изграђено је село, као и забаван парк. Тамо постоје мини зоолошки вртови са хаскијима и ирвасима, такође, и могућност вожње у санкама које они вуку. Невезано од тога у које, од ова два места посвећена Деда Мразу, одете, сачекаће вас љубазни Деда Мразови **помоћници**, међутим, оно што је карактеристично је то што су помоћници - **жене**. Постоји само један запослени мушкарац у овом

Репортажа

комплексу, а то је управо Деда Мраз, са којим имате могућност да разговарате и да се сликате. Морам признати да је то најлепши Деда Мраз кога сам видела у животу и да изгледа исто као у цртаним филмовима.

Још једна од активности је украшавање **божићних медањака** чији мирис испуњава читав објекат. Активности у овом комплексу обично се налазе у затвореном простору због тога што је напољу веома хладно. У тим објектима постоји велики број продавница **сувенира**, који су веома скупи, што је још једна од мана овог комплекса, зато што је све превише комерцијализовано. Ноћу имате могућност спавања у посебним кућицама које су потпуно застакљене или у **иглоима**.

посебног одеда.

Уколико вам се посрећи, можда у Лапонији затекнете **Аурору Бореалис** (поларну светлост). Постоји и могућност лова на Аурору, када, за наравно велику количину новца, добијате и опрему и водича који вас спроводи кроз шумске дивљине Лапоније. Када се уморите послужиће вас кобасицама, чипсом или бифтеком од ирваса. Уместо лова на Аурору, постоји и могућност плутања на језеру уз помоћ

Свака од ових активности је посебна и представља искуство које се дешава једном у животу. Оне постају још узбудљивије када помислите на то да у околини од 70 километара постоји само једно насељено место, а осим њега најближе насељено место удаљено је више стотина километара. Међутим, то их не спречава да у свом градићу имају све што им је потребно: школе, болнице, градски превоз (који вози и у околини града и уколико је потребно зауставиће се и на сред аутопута). У Финској постоји неписано правило да **возачи аутобуса** никада неће оставити путника самог на станици и уколико је потребно да се зауставе и ван стајалишта, они ће то урадити.

Путовање у Финску неће бити најповољније путовање вашег живота, али нека искуства и призоре које тамо можете видети не можете нигде другде на свету. Пријатна енергија и љубазност натераће вас да се опустите и потпуно заборавите на страхове који су карактеристични за нашу околину. Нећете морати да размишљате о томе да ли ћете бити оплљачкани и да ли је безбедно изаћи у шетњу после поноћи. Зато се обуците веома топло, и крените у лов на незаборавна искуства, а уколико сте били добри у току године, Деда Мраз ће вам можда и раније донети поклоне!

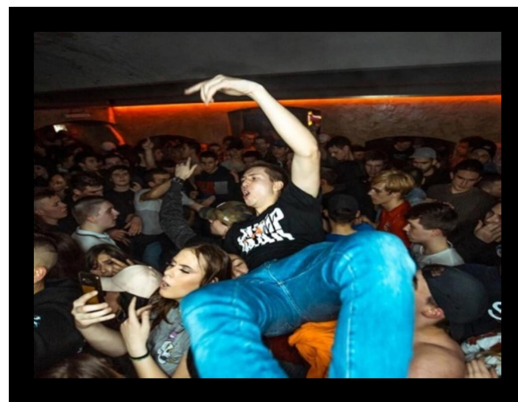
Љевнаић Јована VI-10

Србију захватила трап грозница!

После дугог низа година попа, рока и фолка на српску музичку сцену стиже нешто потпуно ново директно из Америке! Тинејџери већ пар месеци уназад знају сваки стих светских хитова извођача **Cardi B**, **Migosa** или **XXX tentaciona** (познатог као X). Нови музички жанр - трап - завладао је светом, а Србију је освојио пре годину дана. Какав је ово жанр музике и зашто је залудео свет?

Наиме, трап се представља као хибридни наставак реп музике, чија је основа, као и код репа, функ. Попут репа, настао је на улицама америчких сиромашних квартава. Принцип је исти: репује се преко матрице, с тим што су трап матрице доста спорије, а самим тим и лакше за праћење. Велику пажњу јавности, нарочито младих, овај жанр добио је због своје аутентичности и доброг 'бит-а' за ђускање до касних ноћних часова у андрграунд клубовима. Трап грозница је заразила Србију преко ноћи. Они највернији трап фанови одлучили су да преузму ствари у своје руке и организују прве трап журке у Србији које ових дана имају енорман број посетилаца.

„Све је почело пре око годину дана када сам са екипом почео да излазим на андрграунд журке попут 'Ватре' где се могла чути по нека трап песма. Међутим, мени и мом друштву је недостајало још такве музике, па смо кренули да смишљамо шта бисмо могли да урадимо поводом тога. После дуго размишљања смислили смо концепт највећих трап хитова које у принципу сви воле и знају, а мало где у Србији могу да чују”, објашњавају **Раденко Илић** (познатији као ХОХОРаде) И **Марко Милић** (познатији као Enzzy), оснивачи и главни диџејеви тренутно најпосећеније трап журке у региону под називом „ФАМ”.

Интересовало ме је зашто су одабрали баш овај назив за водећу трап манифестацију: „Био нам је баш проблем да смислимо име, дуго смо разматрали предлоге, а онда смо се досетили да би Фам било идеално. Зашто баш ФАМ? ФАМ као скраћено од „фамилија”, јер је мала фамилија све то створила. Сада је ФАМ једна велика породица која броји много чланова”, каже Раде.

ФАМ је постао главни догађај у свим београдским андрграунд клубовима попут Драгстор-а, Шећера, КПТМ-а, Барутане... А овог лета својим присуством на *Еџит фестивалу* обрадовали су многе. **„Прва журка под именом ФАМ одржала се 23. децембра 2017.г. у клубу Шећер. Присутвовало је више од 300 трап фанова, а на улазу је покушало да уђе још њих 150 које клуб није могао да пусти због премалог простора за толики број људи. Толико је било добро и 'мокро' да су се и зидови ознојили”**, прича Раде.

После толико препорука одлучила сам да и сама одем и уверим се шта је омиљена журка тинејџера ових дана. Нисам се покајала. Енергија је прштала из сваког ћошка Драгстора обасјаног рефлекторима. ХОХОРаде и Enzzy су миксали летње трап хитове, док је преко пет стотина мојих вршњака поскакивало у ритму. Било је дивно само гледати све те младе које спаја страст према истом музичком укусу. Фамилија не стаје! Хаотичном брзином шири се по региону. Пре само 7 дана Раде и Enzzy одушевили су љубитеље трапа у Ријеци, а следеће стајалиште им је Бања Лука. **„ФАМ у Ријеци је био права бомба. Али ту се не заустављамо, планирамо да обиђемо све суседне земље”**, поносно прича Раде.

Питала сам и пар средњошколаца какви су њихови утисци о овом иновативном догађају. **„ФАМ не пропуштам. Волим позитивну енергију која влада целим клубом, и тај адреналин кад пусте моју омиљену песму“**, каже Страхиња Миљковић, ученик Пете београдске гимназије.

Ј.М., ученица Прве београдске гимназије, мисли да је ФАМ креативна и иновативна идеја која није виђена до сад на нашим просторима, али како каже, не свиђа јој се што је у последње време постао превише 'mainstream'. Питала сам још једног ученика Пете београдске гимназије да подели са нама мишљење о манифестацији: **„Још нисам био ни на једном ФАМ али чуо сам од многих да вреди отићи и да је атмосфера одлична. Планирам обавезно да одем на следећи!”** ХОХОРаде и Enzzy нас чекају 19.10. у клубу Драгстор, на највећој ФАМ журци до сад. **„Заједно ћемо да пишемо историју!”** поручују нам ова два првокласна DJ-а.

Трап грозница са собом је донела пуно креативне енергије и младалачког духа, а београдски андрграунд клубови одишу новим ритмом, крцатији него икад пре. А ви, да ли сте се и ви препустили трап грозници?

Репортажа

(Рад је настао у оквру конкурса Летње школе новинарства Асоцијације медија и DW Академије, а награђен је другом наградом на регионалном такмичењу младих новинара)

Ања Анђела Пантић 3/8

Бомбе 90-тих

Културни садржаји мрачних 90-тих запосели су младе у Србији и региону провлачећи се кроз сваки аспект медијске сцене и стила живота једног тинејџера. Појаве као што су: конзумирање дрога, проституција, прекомерена конзумација алкохола, потрошња и криминал присутни су у савременој музици, начину провода и, генерално, свакодневници младих. Овакве појаве су широко друштвено прихваћене а млади, дајући им на значају, стварају нови тренд који је у основи „дизелашки“ стил 90-тих.

Тренд који влада Србијом свесно или несвесно утиче на понашање младих и као резултат доводи до преране смрти, адолесценске трудноће, виших степена физичког насиља и агресивности. Последњих пар година, хаотичном брзином са дна испливало је низ турбофолк песама које у свом фокусу имају промовисање дроге и криминала, шаљући једну, прилично

директно, негативну поруку омладини. Доживеле су толику популарност да и они који нису фанови овакве музике знају добар део песама. Сам доказ славе турбофолка су пуна Београдска арена на концерту Маје Беровић или финансирање концерта Расте, Бубе и Јале у оквиру новогодишњег програма који је ове године нудио град Београд.

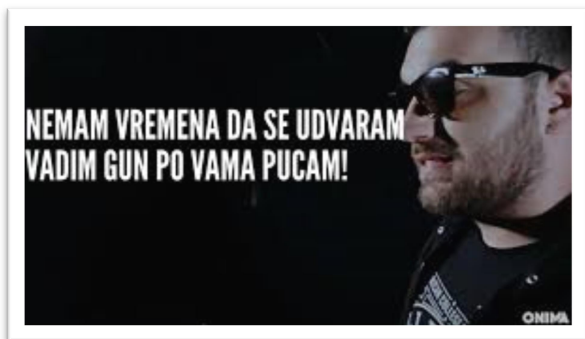
Ужасава ме чињеница што и сама не могу да се изборим са овим трендом и што се препуштам турбофолку сваки пут када изађем. Не зато што ми се свиђа, већ зато што немам другог избора. Данас има мало места на којима можете чути добру музику а да сте окружени вашим вршњацима. Клубови, кафићи, сви се они прилагођавају овом мрачном тренду који тинејџери траже. Међутим, када бисмо их питали да ли ову музику слушају и приватно, одговор би у већини случајева гласио- не. Исти случај је и са мном. Али, онда се поставља питање, зашто дозвољавамо да се ово слуша у клубовима? На то питање већ нико не зна да одговри.

Овакав тренд изазива следећи парадокс - тинејџери су свесни ниског квалитета и примитивности оваквог музичког стила, међутим, нико се не залаже да се ствари промене. Млади допуштају да плутају мртвим морем некултуре.

Рефрени тренутних хитова као што су „ Једва стоји на ногама, цијелу ноћ мијешала је алкохол са дрогама“, „ Ти мој грам си кокаина“ или „ Ако хоћеш да ме волиш мораћеш да платиш“, царују београдским клубовима док млади једногласно понављају стихове попут робота. Љубав и остале емоције губе праву вредност док их неморал и блуд мењају. Занемарујући овај проблем нико не схвата његову тежину и величину. Примитивна музика и стил „дизелаша“ нема ко да заустави. Нико не размишља о

значењу ових тешких стихова, који тако лако упливају у подсвест. Сви ћуте, преко Министарства културе и културних друштава до самих тинејџера. Можда нису још сви освестили енормност овог проблема па би зато ово био одличан позив за савремене социологе који би нам

појаснили како је дошло до овога. Није неуобичајено да се неки тренд из прошлости изненадно опет појави, па је то за сад можда једино објашњење. Ипак, поред овако скандалозног стања једног дела културе, данас постоји и пар светлих тачака. Ту су и они млади испуњени ентузијазмом који су одлучили да дају неки импулс скоро мртој култури. Кућне журке са добром музиком и свирке дају

наду. Рок фестивали, попут нашег *Rock 5 roll festa* или *festa Sava roka* који су организовали ученици, полако разбијају тврдо упориште турбофолка.

Упркос свему, турбофолк у нашој средини идаље царује. Док гази и добар стари рок и поп, наставља да „удара јако“, тако да нико нема објашњење за овај друштвени поремећај. Коначни крај хибридног облика културе 90-тих се не наслућује, а само смо ми - млади ти који креирамо и мењамо трендове данашњице. Сматрам да заједно можемо да зауставимо еру лоше музике и некултуре чији смо робови већ дуго.

САХРАНА

У граду површина,
На тој површини засађени надгробни споменици.
Гробље.
Тамо где се душе мртвих и живих спајају,
Тамо се држи сахрана.
Сви се смеју,
Сви су срећни.
Стојим у првом реду као најожалошћенији, али сам најсрећнија.
Плачем.
Плачем од среће.
Сузе у којима се осликава моја душа, капљу на дрвени ковчег од махагонија.
Боже, каква сахрана!
У том црнилу смрти спокој влада.
Амин.
Долази особа у црном.
Узима паре на туђој смрти.
Али, нека, нека.
Чак ће и он бити срећан.
Честита ми од свег срца.
И почиње.
Без крста , без свеће .
Ма, није нам ни потребно тако нешто.
Прочирио је грло, вероватно од цигарете коју је бацио поред пута.
„Овде смо се окупили да бисмо обавили сахрану,
Једну,
Две,
Три,
Уистину, много, много губитака.
Најожалошћенији, приђите.“
Прилазим.
„Имате ли нешто да кажете о покојном?“
А ја, са благим осмехом , одговарам тихо.
„Не.“
Он наставља.
„Дакле, окупили смо се на сахрани свих лоших сећања,
свих лоших одлука,
свих погрешних тренутака судбине,
свих лоших дана,

сваког бола и патње,
депресије и свих суза,
и свих крика угушених јастуком.
Окупили смо се овде због свег лошег.
Да га сахранимо.”
Окреће се ка мени,
„Ожалошћени“ , гледа право у моје очи .
„Јесте ли спремни?“
„Да“ , одговарам .
„У реду, онда спустите ковчег.“
И тако се све завршило.
Амин.
Боже, како срећна сахрана!

Тасић Тијана 2-6

ПОНОЋ

Док дан полако умире и претвара се у траг сећања, док месец полако залази иза облака сумпора, док душе мртвих живе у онима који дишу, робови времена, казаљке, откуцавају коначну смрт.

У тих дванаест откуцаја колико траје поноћ, све постаје једно. Све починје да се стапа. Место на коме се налазите постаје негде, никад коначно и никад исто. Увек се мења. Осликава нашу најскривенију одају у души коју затварамо са хиљаду кључева и прикривамо са исто толико слојева слатких лажи. Када се посвађају четири брата, исток, запад, север и југ, ваша душа неће имати пут који је поплочан лаким бегом од реалности. Тада ћете стати испред огледала где видите наг приказ сопственог бола у свим његовим дивним и наказним облицима. Наравно, неки људи су ужаснути, а неки су се већ просто навикли. Тако сваку поноћ моја душа проводи ћутећи у парку и бројећи откуцаје. Док звезде умиру у агонији, облаци коначно обавијају небо и односе га. Зато док причам са ветром никад не гледам у небо, у нове могућности, јер сам се опростила од њих. Али, упркос томе лепо се испричамо нас двоје. Самотњаци своје врсте. Он ми пева, пева ми најтужније песме које је чуо на овом свету па чак и даље. Доноси ми плач анђела, јецаје мајке, остављене бебе зов у помоћ.... и тако, кап по кап, убризгава ми сву патњу овог света кроз иглу коју је тако дубоко зарио у моје постојање да је никад више нећу извадити. Али, ни не треба. Јер је бол једна од главних супстанци живота. Да нема њега уметници не би имали жељу за ставрањем, тако да сам захвална болу и патњи. И нека боли јаче, ако може, јер се тако слађе ствара. Сузе су сланије и папир на које падају се савија лепше, глава је топлија, као котао који кључа са новим идејама, срце брже лупа и пумпа речи које дирају сваку нит живота. И, пуније се живи. Кад си на ивици да одеш, тамо где неће бити више поноћи ни патње, где ћеш се ослободити и препустити смрти, запиташ се, онда, да ли је вредно. И, јесте рекла бих, јер овај свет трули ма колико га год ми улепшавали. Он пропада као и људи у њему. Те авети и звери које тумарају безобзирно, исушују сву лепоту и грозоту овог света. Док не остане на крају неко пуко осећање ничега. То ми је горе него смртна казна. Са осмехом бих сама себи пресудила радије него да живим у празнини. Пошто монструми гутају полако свет, ја бежим негде, негде далеко од њих, далеко од свег нормалног, у потрази за испуњењем. И, тако се ја љуљам у поноћи, док се мој трули живот уљуљкује у мени и теши ме да ће бити боље и да останем на овом свету да то и видим.

Можда после оволико туге и изгубљеног даха због вриштања у тишини коначно осетим тај цвркул птица који обећава овај живот. И, тако се завршава последњи откуцај поноћи, а ја са тегом на срцу настављам да живим у овом свету. Све до следеће поноћи.

Тасић Тијана II/6

Поноћ

Ноћ ме лепљиво мами к себи.
Вечерас бићу само ноћни шапат.
Даске крова који се већ годинама улеже наставиће са крцкањем.
Умислио би човек да су слабе, али нека говоре када већ успевају да заробе моје мисли пре додира с југоисточним ветром.
Чујем га јасније него откуцаје срца док бије у леђа топле породичне куће.
Опет мирно, попут зракова укључене лампе са степеништа, покушавам овај период да избистрим у својим снелим очима.
Окупира ме сопствена свест и, понекад, доведе до осећаја стида, личне срамоте, па устанем и изађем на терасу.
Није битно тада ни небо, ни звезде, ни тишина којом се ословљава зима, јер нема страха међу танким сенкама, ово је позната средина.
Битно је из себе дугим издахом избацити отрове којих се плаше лепи сни.
Пролуфтирати главу у тежњи за нечим бољим.
Јер, у поноћ, стари прљав дан пресипам у дубљу чистију чашу у нади да ни сутра нећу искипети и показати своје право лице као што ми се дешава вечерас.
Затварам терасна врата, полако, да шкрипом не бих пробудила икога нити урушила равнотежу ове вечери, кућице од карата.
Лећи ћу и вечерас натраг у своје постеље са неискреним мислима и још једном маленом жељом, да ми осмех остане на лицу и када заспим.

Трифунувић Тамара II/6

НЕБО КОЈЕ ТРНЕ

Поглед збуњује
посматрам кругове пакла
међу магличним и празним ликовима
док ткам своје прсте мермером
размишљам о овом проклетом
вишедимензионалном лавиринту
кадифи
и пелину
умачући своје усијале прсте у бензин
не троши главу
на безначајне
конфузне проблеме
који воде до космичког бездана
ово проклето ванвременско време
крије архив тајни
у којем књиге ходају
и вриште
слова миришу на плин
лампе обасјавају црнилом
постојаћемо у неким другим међама
Висла ће се једнога дана удавити
планине ће се отопити под сунцем

небо ће утрнути
и занемети
ми ћемо тада бити маховине
прекривене иверјем и росом
које плачу
јер нису Богови.

Емилија Тасић III/6

Знам

Знам – сви смо на овом свету рођени сами. Такви ћемо и умрети, такви често ходамо кроз живот.

Знам – има много несрећних, болесних и сломљених, знам колико има људи који су изгубили наду и не познају више веру у бога и у љубав.

Знам – не постоји савршенство и, ако довољно обратимо пажњу, можемо уочити понеки изгубљени делић из сваке комплетиране слагалице... погрешно употребљену боју на свакој величанственој слици.

Знам – туга и очајање увек су испреплетени са срећом и весељем.

Знам – кажу нам да постајемо све лошији и да временом пропадамо.

Знам, и свесна сам. Па ипак – бирам да се борим!

Бирам да ходам уздигнуте браде, али да се ипак сагнем и помогнем свакоме ко се уплете у трње.

Бирам да корачам корацима одлучним и јаким, али да ипак не остављам удубљења за собом и њима угрозим било чију путању.

Бирам да дела самостално и одважно, а ипак да се вежем за мало љубави које ми неко пружи, те да се око те особе завртим и узвратим јој свом чистотом која борави у мени.

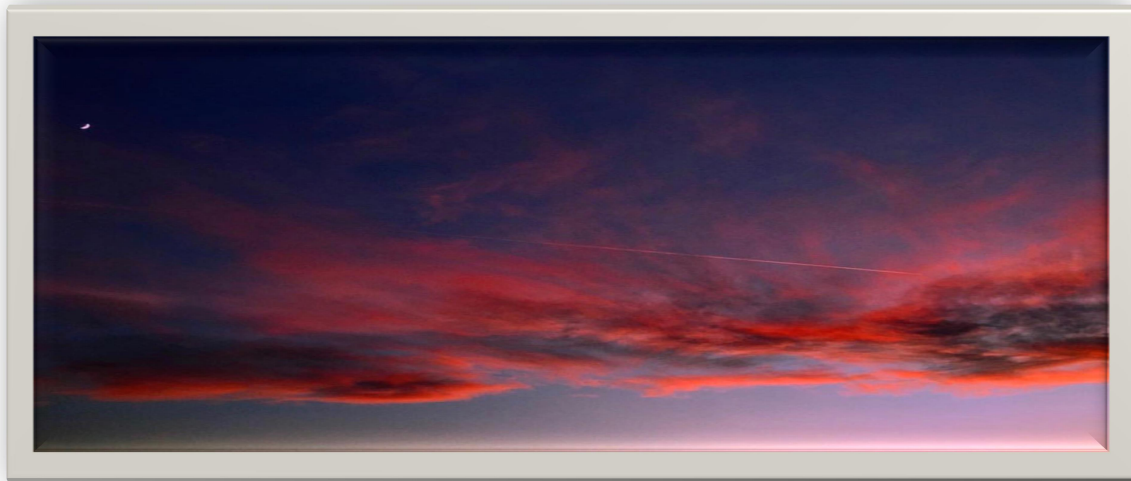
Бирам да застанем код сваке личности која за пажњом вапи, и да пружим руку сваком просјаку који ме молећиво гледа на улици.

Бирам да упијем енергију из сваке емоције која ме чежњиво гони, било добре, било лоше, бирам да је усмерим ка својој циљу, а ако се не уклапа, да је уклоним.

Бирам да упијам све велике врлине и скривене лепоте овога света: храним срећу свежим ваздухом и бистром водом, гајим наду у сваком новом почетку и видим чистоту у странчевом осмеху.

Звездана Репац II разред

Креативно ћоше

Ања Анђела Пантић

ВИДИМО СЕ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ!!